

НАЦРТ ЗАКОНА
О СЕМЕНУ И САДНОМ МАТЕРИЈАЛУ ПОЉОПРИВРЕДНОГ И
УКРАСНОГ БИЉА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређује се производња, контрола производње, дорада, утврђивање квалитета, паковање, обележавање, промет, увоз и постконтролно испитивање семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља, као и друга питања од значаја за област семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља.

Примена закона

Члан 2.

Одредбе овог закона односе се и на производњу, дораду, промет, увоз и утврђивање квалитета генетички модификованог семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља, у складу са прописима којима се уређују генетички модификовани организми.

Одредбе овог закона односе се и на производњу, дораду, промет, увоз и утврђивање квалитета семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља у органској производњи, у складу са прописима којима се уређује органска производња.

На семе и садни материјал пољопривредног и украсног биља примењују се и прописи којима се уређује признавање сорти, заштита права оплемењивача и здравља биља.

Члан 3.

Одредбе овог закона односе се на семе и садни материјал група и врста пољопривредног и украсног биља житарица, индустријског биља, репе, кромпира, крмног биља, поврћа, воћака, винове лозе, хмеља и украсног биља, као и на друге врсте пољопривредног и украсног биља чије семе и садни материјал се произведи и ставља у промет на територији Републике Србије.

Министар надлежан за послове пољопривреде (у даљем тексту: министар) ближе прописује групе и врсте пољопривредног и украсног биља из става 1. овог члана.

Изузеци од примене

Члан 4.

Одредбе овог закона не односе се на узорке семена и садног материјала које правно лице које се бави испитивањем и оплемењивањем биља у области ратарства,

повртарства, украсног биља, воћарства и виноградарства производи, умножава, прима или шаље другом правном лицу које се бави испитивањем и оплемењивањем у овим областима, ради научних истраживања и извођења експеримената, у количинама које служе за огледне сврхе или за банке биљних гена.

Министар прописује максималну количину семена и садног материјала која се може користити као узорак за поједине групе и врсте пољопривредног и украсног биља из става 1. тачка 1) овог члана.

Значење израза

Члан 5.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) семе и садни материјал пољопривредног и украсног биља (у даљем тексту: семе и садни материјал) је семе, цела биљка или њени делови (кртола, луковица, ризом, резница, гранчица, младица, подлога, окалемљена подлога и друго) који се користе за умножавање и производњу пољопривредног и украсног биља;

2) семе пољопривредног и украсног биља (у даљем тексту: семе) је генеративни или вегетативни део пољопривредног и украсног биља који се користи за умножавање и производњу пољопривредног и украсног биља;

3) садни материјал пољопривредног и украсног биља (у даљем тексту: садни материјал) је репродукциони садни материјал, садница и расад воћака, винове лозе, хмеља, поврћа и украсног биља, као и матичне биљке;

4) сорта је скуп биљака унутар јединствене ботаничке класификације најниже познате категорије који је дефинисан изражавањем особина које су последица утицаја датог генотипа или комбинације генотипова и различит од другог скупа биљака по изражавању најмање једне од датих особина и који представља јединицу у односу на могућност сорте за размножавање без промена;

5) категорија семена и садног материјала је одређена генерација умножавања, односно одређени степен квалитета;

6) партија је одређена количина или број јединица семена и садног материјала која је уједначена по саставу и пореклу;

7) квалитет семена је оригиналност сорте, генетичка чистоћа, садржај влаге, клијавост, чистоћа и здравствено стање семена;

8) квалитет садног материјала пољопривредног биља је порекло, припадност сорти и врсти, оригиналност сорте, здравствено стање, вегетативна развијеност, као и погодност за сетву, садњу и репродукцију;

9) место производње семена и садног материјала је заокружена производна јединица (укључујући и поља, усеве за производњу семена, објекте за производњу садног материјала, изолациони појас, постројења, машине и опрему);

10) производња семена и садног материјала је добијање семена и садног материјала умножавањем или другим уобичајеним поступцима за одређене врсте пољопривредног и украсног биља;

11) дорада је процес који обухвата више технолошких фаза у којима се семе и садни материјал припрема за промет, као и третирање пестицидима или биостимулаторским средствима регистрованим за ту намену;

12) стављање у промет је продаја, држање ради продаје, понуда, набавка или уступање трећем лицу семена и садног материјала ради прибављања материјалне користи. Испорука семена и садног материјала за испитивање, контролу и дораду, не сматра се стављањем у промет;

13) увоз семена и садног материјала је уношење семена и садног материјала на царинско подручје Републике Србије, осим провоза;

14) узорак семена је најмања прописана количина семена која репрезентује партију из које је узет узорак семена, а ради утврђивања квалитета;

15) узорковач је физичко лице које је овлашћено за узорковање семена;

16) званична контрола је начин и поступак којим се врши контрола производње семена и садног материјала од стране министарства надлежног за послове пољопривреде (у даљем тексту: Министарство) и/или привредног друштва односно другог правног лица овлашћеног од стране Министарства, као и надзор над контролом производње семена и садног материјала;

17) контрола под надзором је поступак контроле производње коју врши произвођач семена односно садног материјала над сопственом производњом под надзором Министарства и/или привредног друштва односно другог правног лица овлашћеног од стране Министарства;

18) мали произвођач је произвођач садног материјала одређених врста биља чија је целокупна производња намењена сопственим потребама или продаји на локалном тржишту крајњем кориснику, који није професионално укључен у производњу и даљи промет;

19) локално тржиште је подручје јединице локалне самоуправе на коме се налази место производње малог произвођача.

II. СУБЈЕКТИ КОЈИ СЕ УПИСУЈУ У РЕГИСТАР ПРОИЗВОЂАЧА, ДОРАЂИВАЧА, ПРОМЕТНИКА И УВОЗНИКА СЕМЕНА И САДНОГ МАТЕРИЈАЛА

Упис у Регистар

Члан 6.

Производњом, дорадом, прометом и увозом семена и садног материјала може да се бави привредно друштво односно друго правно лице и предузетник које је регистровано у Регистар привредних субјеката или је регистровано код другог надлежног органа и које је уписано у Регистар произвођача, дорађивача, прометника и увозника семена и садног материјала (у даљем тексту: Регистар) који води Министарство.

Привредно друштво односно друго правно лице и предузетник уписује се у Регистар привредних субјеката у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

У Регистар из става 1. овог члана уписује се привредно друштво односно друго правно лице и предузетник за делатност производње, дораде, промета и увоза семена и садног материјала по групама и врстама биља и категоријама.

У Регистар из става 1. овог члана не уписује се привредно друштво односно друго правно лице и предузетник који се бави искључиво стављањем у промет семена и садног материјала у оригиналном паковању.

Упис у Регистар из става 1. овог члана није обавезан за мале произвођаче садног материјала поврћа и семена и садног материјала украсног биља.

Начин уписа

Члан 7.

Упис у Регистар врши се на основу захтева који привредно друштво односно друго правно лице и предузетник подноси Министарству.

Уз захтев из става 1. овог члана прилаже се изјава да су наведени подаци у захтеву тачни и да су упознати са прописаним обавезама.

Привредно друштво односно друго правно лице и предузетник уписује се у Регистар ако испуњава услове у погледу објеката, одговарајуће опреме и уређаја, као и у погледу стручног кадра.

Министар ближе прописује услове у погледу објеката, одговарајуће опреме и уређаја и стручног кадра које мора да испуњава привредно друштво односно друго правно лице и предузетник. за поједине делатности, образац и садржину захтева за упис у Регистар, садржину изјаве, као и врсту документације која се прилаже уз захтев.

Министар доноси решење о упису у Регистар.

Решење министра из става 5. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник уписано у Регистар дужно је да сваку промену података пријави Министарству у року од 30 дана од дана настале промене.

Вођење Регистра

Члан 8.

Регистар успоставља и одржава Министарство као јединствену, централну и електронску базу података под називом Фиторегистар у који се приступа, уносе и ажурирају подаци на нивоу региона.

Вођење, одржавање и заштита података у Регистру обезбеђује се одговарајућим програмом и различитим нивоима приступа подацима.

Приликом уписа у Регистар сваком лицу додељује се јединствени идентификациони фито број.

Јединствени идентификациони фито број који је једном додељен не може се мењати.

Подаци из Регистра су јавни и чувају се трајно.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења Регистра.

Брисање из Регистра

Члан 9.

Привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник брише се из Регистра:

- 1) ако донесе одлуку о престанку обављања делатности;
- 2) ако престане да испуњава прописане услове.

Министар доноси решење о брисању из Регистра.

Решење министра из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Обавезе привредног друштва односно другог правног лице и предузетника који се баве производњом, дорадом, прометом и увозом семена и садног материјал

Члан 10.

Привредно друштво односно друго правно лице и предузетник које се баве производњом, дорадом, прометом и увозом семена и садног материјал дужно је да:

1) утврди и прати критичне тачке у производном процесу семена и садног материјала који могу да утичу на њихов квалитет, а нарочито сортност и здравствено стање, као и да обезбеди да семе и садни материјал испуни прописане услове;

2) спроводи потребне мере ради спречавања појаве и ширења штетних организама и узима узорке биља ради слања на анализу у овлашћену лабораторију, у складу са прописима којима се уређује здравље биља;

3) обезбеди следљивост и идентитет сваке партије семена и садног материјала у свим фазама производње и дораде, складиштења, промета и набавке семена и садног материјала;

4) води и чува евиденцију и податке: о пореклу и квалитету семена и садног материјала употребљеног за умножавање или поновну производњу, утврђивању и праћењу критичних тачака у производњи семена и садног материјала, о појави штетних организама и мерама ради спречавања појаве и ширења штетних организама, као и о мерама које су предузете да би се обезбедила усаглашеност произведеног семена и садног материјала са прописаним захтевима;

5) води и чува податке и евиденцију о куповини и продаји, односно набављеном семену и садном материјалу;

6) омогући вршење и спровођење наложених мера током контроле производње и инспекцијског надзора;

7) испуњава и остале обавезе у складу са овим законом и прописима којима се уређује здравље биља.

Привредно друштво односно друго правно лице и предузетник дужно је да податке из евиденције чува најмање годину дана.

Привредно друштво односно друго правно лице и предузетник дужно је да податке из евиденције за воћке, винову лозу, хмељ и вишегодишње украсно биље чува најмање три године.

Ако привредно друштво односно друго правно лице и предузетник посумња или утврди присуство карантински штетног организма или утврди да је обим појаве

осталих штетних организама већи од дозвољеног дужан је да о томе одмах обавести Министарство и фитосанитарног инспектора.

Привредно друштво односно друго правно лице и предузетник који је уписан у Регистар за увоз семена и садног материјала дужан је да се придржава обавеза из става 1. тач. 2), 3), 5), 6) и 7) овог члана.

Привредно друштво односно друго правно лице и предузетник из члана 6. став 4. овог закона дужно је да се придржава обавеза из става 1. тач. 5), 6) и 7) овог члана.

III. СЕМЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ И УКРАСНОГ БИЉА

Категорије семена

Члан 11.

Категорије семена пољопривредног биља, у смислу овог закона, су:

1) оплемењивачево семе је првобитна количина семена сорте или линије хибрида умножена у моменту њеног стварања коју одржава оплемењивач, а одредбе овог закона се не односе на његову производњу;

2) предосновно семе је семе које се у промету обележава етикетом беле боје са дијагоналном линијом љубичасте боје;

3) основно семе је семе које се у промету обележава етикетом беле боје;

4) сертифицивано семе је семе које се у промету обележава етикетом плаве боје;

5) сертифицивано семе прве генерације Ц1 је семе које се у промету обележава етикетом плаве боје;

6) сертифицивано семе друге генерације Ц2 је семе које се у промету обележава етикетом црвене боје;

7) стандардно семе је било која генерација семена која задовољава по аутентичности и чистоћи сорте;

8) производно (комерцијално) семе је било која генерација семена која задовољава по аутентичности и чистоћи врсте.

За семе украсног биља не утврђује се категорија.

Министар може да, у недостатку семена прописане категорије, одобри производњу и промет ниже категорије семена пољопривредног биља у текућој години.

Министар ближе дефинише и прописује категорије семена до које је допуштено умножавање, као и услове које мора да испуњава та категорија, за поједине групе и врсте биља.

IV. ПРОИЗВОДЊА СЕМЕНА

Произвођач семена

Члан 12.

Производњом семена може да се бави привредно друштво односно друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: произвођач семена) које је уписано у Регистар за делатност производње семена.

Производњом семена може да се бави и физичко лице ако је закључило уговор о сарадњи са произвођачем семена и такво семе представља производњу произвођача.

Производња семена

Члан 13.

Произвођач семена може да производи семе сорте која је уписана у Регистар сорти пољопривредног биља (у даљем тексту: Регистар сорти) за врсте биља за које је обавезан упис у Регистар сорти и семе сорте која је брисана из Регистра сорти две године по доношењу решења о брисању из Регистра сорти.

Произвођач семена може да производи семе за потребе страног наручиоца од семена сорте која није уписана у Регистар сорти пољопривредног биља само на основу закљученог уговора и уз сагласност Министарства.

Произвођач семена из става 2. овог члана дужан је да по року утврђеном у сагласности са Министарством, који не може бити дужи од две године, изврши извоз и достави доказ о количинама извезеног семена.

Произвођач семена може да производи предосновно семе сорте која је у поступку признавања.

Семе из става 2. овог члана подлеже обавезној контроли производње семена и може да се дорађује, испитује, као и да му се издаје ОЕСД сертификат.

Забрањено је стављати у промет семе из става 2. овог члана.

Производња семена за домаћег наручиоца може да се обавља у другој држави само на основу уговора закљученог између домаћег наручиоца и иностраног произвођача и уз сагласност Министарства.

Пријава контроле производње и вођење евиденције

Члан 14.

Произвођач семена дужан је да за контролу производње семена односно семенског усева свих категорија поднесе пријаву Министарству и/или привредном друштву или другом правном лицу овлашћеном од стране Министарства.

Произвођач семена дужан је да води књигу евиденције о производњи семена писмено или у електронској форми са подацима о парцелама и објектима за производњу семена, плану сетве семенског усева, категорији, врсти, односно сорти и години производње семена са којом заснива производњу, количини укупно примљеног семена, начину производње, врсти и датуму извођења радова, као и о количини произведеног натуралног семена.

Произвођач семена дужан је да чува етикете и потврду или рачун као доказ о пореклу употребљеног семена за заснивање семенског усева најмање две године од дана сетве.

Министар ближе прописује образац и садржину пријаве за контролу производње семена, односно семенског усева, рок за пријаву производње, врсту документације која се прилаже уз пријаву, као и начин вођења евиденције, по групама и врстама биља.

V. КОНТРОЛА ПРОИЗВОДЊЕ СЕМЕНА

Контрола производње семена

Члан 15.

Производња семена односно семенски усев подлеже обавезној контроли у току производње у пољу.

Контролом семена односно семенског усева у току производње у пољу утврђује се порекло употребљеног семена, чистоћа врсте, аутентичност и чистоћа сорте, здравствено стање и категорија семена.

Здравствено стање семена односно семенског усева мора да задовољи и услове из прописа којима се уређује здравље биља.

Контрола производње семена може да се врши као званична контрола производње семена и контрола производње под надзором.

Министар ближе прописује начин и поступак вршења контроле производње семена и изглед и садржину записника о контроли у току процеса производње семена по категоријама семена, групама и врстама биља.

Лиценца

Члан 16.

Контролу производње семена може да врши физичко лице које има лиценцу издату од стране Министарства и које је запослено у привредном друштву односно правном лицу.

Лиценца може да се изда физичком лицу ако испуњава услове у погледу стручне спреме и ако је завршило обуку за послове контроле производње семена.

Министар ближе прописује услове у погледу стручне спреме и програм обуке за вршење контроле производње семена.

Члан 17.

Лиценцу издаје министар на захтев физичког лица.

Лиценца се издаје решењем на период од пет година.

Решење министра којим се одлучује по захтеву за издавање лиценце физичком лицу је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 18.

Ималац лиценце подноси захтев за обнављање лиценце најкасније 60 дана пре истека периода на који је лиценца издата.

Обнављање лиценце врши се на начин и под условима прописаним за њено издавање.

Члан 19.

Лиценца може бити привремено или трајно одузета.

Лице коме је лиценца привремено или трајно одузета не може да врши контролу производње семена.

Лиценца се одузима привремено на годину дана ако орган надлежан за издавање лиценце утврди да ималац лиценце није вршио контролу производње семена у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Лиценца се одузима трајно ако ималац лиценце својим несавесним или нестручним радом проузрокује штету произвођачу семена, а орган надлежан за издавање лиценце утврди ту штету.

Решење о одузимању лиценце доноси министар.

Решење из става 5. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 20.

Лиценца престаје да важи:

- 1) истеком периода на који је издата, ако није поднет захтев за обнову лиценце;
- 2) одузимањем лиценце.

Члан 21.

На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на поступак за издавање, обнављање, одузимање и престанак важења лиценце примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Поступак контроле производње семена

Члан 22.

Званичну контролу производње семена, категорије предосновног, основног, сертификованог, сертификованог семена прве генерације Ц1, сертификованог семена друге генерације Ц2 и стандардног семена врши Министарство и/или привредно друштво или друго правно лице овлашћено од стране Министарства.

За поједине групе и врсте пољопривредног биља и категорије семена и то сертификовано семе, сертификовано семе прве генерације Ц1, сертификовано семе друге генерације Ц2, стандардно и производно семе и семе украсног биља Министарство може да овласти произвођача семена да врши контролу под надзором само над сопственом производњом семена, ако испуњава прописане услове.

Привредно друштво односно друго правно лице може да врши послове званичне контроле производње семена и контролу под надзором ако има запослено лице које поседује лиценцу.

Министар решењем овлашћује привредно друштво односно друго правно лице из става 1. овог члана и произвођача семена из става 2. овог члана.

Решење министра из става 4. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Министар утврђује Списак овлашћених привредних друштава односно других правних лица која врше званичну контролу производње семена и контролу под надзором, који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” једанпут годишње.

Министар одређује категорије семена, групе и врсте биља за које се може вршити контрола под надзором, услове које мора да испуњава произвођач семена, проценат вршења контроле под надзором по групи и врсти биља.

Министар може укинути решење о овлашћењу, ако се послови за које је овлашћено привредно друштво или друго правно лице и произвођач семена не врше у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Издавање уверења о признавању семенског усева

Члан 23.

На основу документације о извршеној званичној контроли производње Министарство и/или привредно друштво или друго правно лице овлашћено од стране Министарства издаје уверење о признавању семенског усева најкасније у року од 15 дана од дана сачињавања последњег записника о званичној контроли производње семена.

Произвођач семена који је овлашћен од стране Министарства за контролу производње семена под надзором издаје уверење о признавању семенског усева према групи, врсти биља и категорији за коју је овлашћен.

Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице овлашћено од стране Министарства и произвођач семена воде евиденцију о издатим уверењима.

Министар ближе прописује образац и садржину уверења о признавању семенског усева, као и начин вођења евиденције.

Трошкови и накнаде

Члан 24.

Трошкове пријаве производње, контроле производње семена, као и издавање уверења о признавању семенског усева сноси произвођач семена.

За пријаву производње семена и издавање уверења о признавању семенског усева произвођач плаћа републичку административну таксу.

Средства из става 2. овог члана приход су буџета Републике Србије.

За званичну контролу производње семена плаћа се накнада.

Средства из става 4. овог члана приход су Министарства и/или привредног друштва односно другог правног лица које је вршило званичну контролу производње семена.

Висину накнаде из става 4. овог члана утврђује Влада.

VI. ДОРАДА СЕМЕНА

Дорађивач семена

Члан 25.

Дорату семена може да врши привредно друштво односно друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: дорађивач семена) које је уписано у Регистар за делатност дораде семена.

Ако је семе одређене категорије, врсте и сорте дорађивало више дорађивача семена сматра се да је семе дорадио дорађивач семена који је издао декларацију за семе.

Забрањено је физичком лицу да врши дораду семена.

Партије семена

Члан 26.

У поступку дораде дорађивач семена може да формира више партија семена од природног семена произведеног по једном уверењу о признавању семенског усева.

Дорађивач семена дужан је да води евиденцију и чува документацију о количини преузетог природног и дорађеног семена најмање шест година.

Забрањено је дорађивачу семена да формира партије семена од количине природног семена произведеног по два и више уверења о признавању семенског усева.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења евиденције преузетог природног и дорађеног семена.

Мешавине одређених врста, сорти и категорија семена

Члан 27.

У поступку дораде дорађивач семена може да припрема мешавине семена одређених врста, сорти и категорија у одређеном проценту сваке компоненте.

Свака компонента у мешавини семена мора да испуњава минималне норме квалитета врсте, сорте, односно категорије семена.

Мешавине семена у промету обележавају се етикетом зелене боје.

Дорађивач семена дужан је да води евиденцију и чува документацију о припремљеним мешавинама семена најмање шест година.

Министар ближе прописује врсте и категорије семена од којих се могу припремати мешавине, као и садржину и начин вођења евиденције.

Природно семе

Члан 28.

Природно семе које се дорађује из домаће производње мора да прати оригинално уверење о признавању семенског усева.

Природно семе које се дорађује из увоза мора да прати сертификат о сортности семена ОЕСД за биљне врсте за које се издаје или одговарајући документ о сортности семена који је издат од надлежног органа земље извознице, као и потврда о здравственом стању.

Поступање са природним семеном

Члан 29.

Природно семе мора да буде одвојено и обележено у току жетве, односно бербе, превоза, чувања до дораде и свих фаза дораде.

Натурално семе које није до краја дорађено може да се стави у промет ако је оригинално упаковано и обележено етикетом сиве боје.

Натурално семе које се превози од њиве до места складиштења, чувања или дораде мора да прати документација која садржи податке о произвођачу семена, катастарској парцели, врсти, сорти, категорији и здравственом стању семена.

Дорађивач семена дужан је да у року од 30 дана од дана пријема обраног односно пожњевеног семена достави Министарству податке о преузетим количинама натуралног семена за сваки семенски усев.

Министар ближе прописује изглед и садржину обрасца и начин достављања података по групама и врстама биља.

Поступање са отпадом од дораде семена

Члан 30.

Дорађивач семена дужан је да уништи отпад који је настао дорадом семена ситносемених махунарки и отпад који има семе паразитских биљака и корова.

Отпад који је настао дорадом семена других биљних врста може да се користи за исхрану људи, животиња или за индустријску прераду само ако је његов квалитет у складу са прописима којима се уређује квалитет у тој области.

Министар прописује начин уништавања отпада из става 1. овог члана.

VII. КВАЛИТЕТ СЕМЕНА

Предмет испитивања квалитета

Члан 31.

За квалитет семена у промету одговоран је дорађивач, односно увозник семена.

Семе пре стављања у промет подлеже обавезном испитивању квалитета, у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Испитивању квалитета семена подлеже свака партија семена.

Члан 32.

Квалитет партије семена утврђује се на репрезентативном узорку дорађеног семена који је узео узорковач.

За узорковача из става 1. овог члана овлашћење се издаје решењем министра.

Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Овлашћење министар одузима ако се утврди да је узорковач престао да врши послове узорковања, у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Министар ближе прописује услове које треба да испуњава узорковач семена, као и методе за узорковање семена по групама и врстама биља.

Министар утврђује Списак овлашћених узорковача, који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” сваке године.

Овлашћена лабораторија

Члан 33.

Испитивање квалитета семена врши Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице које испуњава услове за испитивање квалитета семена и које је овлашћено од стране Министарства (у даљем тексту: овлашћена лабораторија).

Овлашћење се издаје решењем министра.

Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Овлашћење министар одузима ако се утврди да лабораторија престане да испуњава прописане услове или ако не врши послове утврђивања квалитета у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Министар ближе прописује услове које треба да испуњава привредно друштво односно друго правно лице за испитивање квалитета семена.

Министар утврђује Списак овлашћених лабораторија за испитивање квалитета семена, који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” сваке године.

Испитивање квалитета

Члан 34.

Дорађивач односно увозник семена подноси захтев овлашћеној лабораторији за испитивање квалитета односно узимање узорака семена.

Уз захтев из става 1. овог члана дорађивач семена подноси уверење о признавању семенског усева.

О извршеном испитивању квалитета семена Министарство и/или овлашћена лабораторија сачињава извештај о квалитету семена.

Министар ближе прописује образац и садржину захтева за испитивање квалитета семена, одређује величину партије за поједине групе и врсте биља и њихове мешавине и утврђује методе за испитивање квалитета и норме квалитета семена, као и образац извештаја о квалитету семена, по групама и врстама биља и категоријама семена.

Чување узорака семена

Члан 35.

Министарство и/или овлашћена лабораторија дужни су да чувају испитане узорке семена годину дана од дана сачињавања извештаја о испитивању квалитета семена, а документацију о испитивању семену најмање шест година од дана сачињавања извештаја.

Министарство и/или овлашћена лабораторија дужни су да чувају испитане узорке кртоле, луковице и чешњева месец дана од дана сачињавања извештаја о квалитету, а документацију о испитивању квалитета шест година од дана сачињавања извештаја.

Министар ближе прописује начин чувања узорака семена, кртоле, луковице и чешњева.

Декларација о семену

Члан 36.

Дорађивач семена издаје декларацију о семену за сваку партију семена на основу уверења о признавању семенског усева и извештаја о квалитету семена.

Увозник издаје декларацију о семену за сваку партију семена на основу OECD сертификата о сортности семена или неког другог документа о сортности земље извознице и наранџастог ISTA сертификата о квалитету семена, односно извештаја о квалитету семена.

Дорађивач односно увозник дужни су да воде евиденцију о издатим декларацијама о семену.

Министар ближе прописује изглед и садржину образаца декларације о семену и начин вођења евиденције, по групама и врстама биља.

VIII. ПАКОВАЊЕ И ОБЕЛЕЖАВАЊЕ СЕМЕНА

Паковање семена

Члан 37.

Семе се пакује по партијама семена.

Свако појединачно паковање семена у једној партији мора да буде исте нето масе или истог броја јединица семена, осим за ситна паковања.

Семе које се ставља у промет мора да буде упаковано у оригинално паковање на начин којим се обезбеђује оригиналност паковања и очување квалитета семена.

Министар ближе прописује начин паковања и врсту материјала у који се семе пакује, у зависности од групе и врсте биља.

Обележавање семена

Члан 38.

Семе пре стављања у промет мора да буде обележено.

Свако појединачно паковање семена мора да се обележи одговарајућом етикетом на паковању.

У зависности од врсте и категорије семена етикета мора да буде јединствена у погледу садржине, величине, боје и серијског броја, осим код ситног паковања.

Према категорији семена одређује се боја етикете.

Министар ближе прописује изглед и садржину етикете по групама и врстама биља.

Етикете

Члан 39.

Етикете за све категорије семена, осим за категорије стандардног и производног, издаје Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице овлашћено од стране Министарства, ако испуњава прописане услове.

Овлашћење се издаје решењем министра.

Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Овлашћење министар одузима ако се утврди да привредно друштво односно друго правно лице престане да испуњава прописане услове или ако не врши послове издавања етикета у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Етикете се издају на основу захтева дорађивача односно увозника семена.

Уз захтев из става 5. овог члана дорађивач односно увозник семена прилаже уверење о признавању семенског усева односно OECD сертификат о сортности семена или неки други документ о сортности земље извознице и решење о дозволи увоза и царињења.

Етикете за ситна паковања семена свих категорија издаје дорађивач односно увозник семена.

Дорађивач односно увозник дужан је да води евиденцију о преузетим етикетама и о издатим етикетама за категорије стандардног и производног семена, као и да врати неискоришћене етикете.

Дорађивач односно увозник семена може на амбалажи појединачног ситног паковања да утисне податке са етикете.

О издатим етикетама Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице овлашћено од стране Министарства дужно је да води евиденцију.

Министар ближе прописује услове које мора да испуњава привредно друштво или друго правно лице за издавање етикета, изглед и садржину обрасца захтева, величину појединачног ситног паковања семена у зависности од врсте биља, као и начин вођења евиденције о издатим етикетама.

Препакивање и мерења оригиналног паковања семена из домаће производње и увоза

Члан 40.

Забрањено је препакивање и мерења оригиналног паковања семена из домаће производње и увоза.

Изузетно, дорађивач односно увозник семена може да врши препакивање семена под условом да семе одговара минималним нормама квалитета и уз сагласност Министарства.

Захтев за препакивање семена дорађивач односно увозник семена подноси Министарству.

Уз захтев из става 3. овог члана дорађивач односно увозник семена прилаже уверење о признавању семенског усева односно OECD сертификат о сортности семена или неки други документ о сортности земље извознице, декларацију о семену за партију семена за коју се врши препакивање.

Захтев за добијање етикета за обележавање препакованог семена дорађивач односно увозник семена подноси Министарству и/или привредном друштву односно другом правном лицу овлашћеном од стране Министарства.

Уз захтев из става 3. овог члана дорађивач односно увозник семена прилаже сагласност Министарства и етикете скинуте са паковања семена.

Семе из става 2. овог члана обележава се у складу са чланом 39. овог закона.

Члан 41.

Трошкове издавања етикета сноси дорађивач односно увозник семена.

За издавања етикета плаћа се накнада.

Средства из става 2. овог члана приход су Министарства и/или привредног друштва односно другог правног лица које је вршило издавања етикета.

Висину накнаде утврђује Влада.

IX. ПРОМЕТ СЕМЕНА

Члан 42.

Промет семена може да врши привредно друштво односно друго правно лице и предузетник које је регистровано у Регистар привредних субјеката за делатност промета и привредно друштво односно друго правно лице и предузетник које је уписано у Регистар и бави се једном од следећих делатности: производња, дорада и увоз семена.

Забрањено је физичком лицу да врши промет семена.

Услови за стављање у промет семена

Члан 43.

У промет може да се стави семе свих категорија, осим оплемењивачевог семена, и то ако:

- 1) поседује декларацију о семену;
- 2) испуњава минималне норме квалитета семена;
- 3) је упаковано и обележено у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;
- 4) се сорта налази у Регистру сорти за врсте за које је обавезан упис или ако је сорта брисана из Регистра сорти три године по доношењу решења о брисању из Регистра сорти.

Складиштење семена

Члан 44.

Семе у промету складишти се на начин којим се обезбеђује очување његовог квалитета.

Забрањено је промет семена обављати ван продајног објекта.

Министар ближе прописује услове у погледу објеката за складиштење и промет семена.

X. УВОЗ СЕМЕНА

Увозник семена

Члан 45.

Увозом семена може да се бави привредно друштво односно друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: увозник семена) које је уписано у Регистар за делатност увоза.

Увозник семена може да увози семе сорте која је уписана у Регистар сорти, за врсте за које је обавезан упис у Регистар сорти.

Увозник семена може да увози и семе сорте која није уписана у Регистар сорти ако поседује сагласност Министарства из члана 13 став 2. овог закона.

Узорци семена из члана 3. став 1. тачка 1) овог закона могу да се увозе на основу одобрења Министарства.

Забрањено је физичком лицу да врши увоз семена.

Услови за увоз семена

Члан 46.

Семе може да се увози само у оригиналном паковању.

Натурално семе може да се увози ако му је утврђена категорија и здравствено стање и ако је упаковано и обележено.

Увозник семена дужан је да води евиденцију о увезеним количинама семена, семенских мешавина и натуралног семена.

Забрањено је увозити семе које је третирано средствима за заштиту биља која нису регистрована за промет у Републици Србији.

Министар ближе прописује начин вођења евиденције о увезеним количинама семена, семенских мешавина и натуралног семена.

Стављање у промет семена из увоза

Члан 47.

Семе из увоза може да се стави у промет, ако:

- 1) је увезено у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона, као и прописима којима се уређује здравље биља;
- 2) поседује декларацију о семену;
- 3) испуњава минималне норме квалитета семена;
- 4) је упаковано и обележено у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;
- 5) се сорта налази у Регистру сорти за врсте за које је обавезан упис или ако је сорта брисана из Регистра сорти три године по доношењу решења о брисању из Регистра сорти.

XI. ПОСТКОНТРОЛНО ИСПИТИВАЊЕ СЕМЕНА

Члан 48.

Постконтролном испитивању семена подлеже предосновно, основно, сертификовано семе прве генерације Ц1 и сертификовано семе друге генерације Ц2 које се производи, дорађује и ставља у промет.

За постконтролно испитивање семена користи се стандардни узорак семена као контролни узорак.

Постконтролним испитивањем семена проверава се сортност и генетичка чистоћа.

Постконтролно испитивање врши Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице овлашћено од стране Министарства.

Овлашћење се издаје решењем министра.

Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Министар прописује методе узимања и испитивања узорака семена, величину стандардног узорака семена, број и величину узорака за поједине врсте и категорије које се узимају сваке године, као и начин вршења постконтролног испитивања.

Трошкови постконтролног испитивања семена

Члан 49.

Трошкове постконтролног испитивања семена сноси произвођач семена коме је издато уверење о признавању семенског усева када се утврди да семе не одговара прописаној сортности.

Трошкове постконтролног испитивања сноси Министарство ако се утврди да семе одговара прописаној сортности и генетичкој чистоћи.

За трошкове из става 2. овог члана средства се обезбеђују у буџету Републике Србије.

Висину трошкова постконтролног испитивања семена утврђује Влада.

XII. САДНИ МАТЕРИЈАЛ ПОЉОПРИВРЕДНОГ И УКРАСНОГ БИЉА

Категорије садног материјала

Члан 50.

Садни материјал који се производи и ставља у промет може бити следеће категорије: иницијални, предосновни, основни, сертификовани, стандардни или САС (Conformitas Agraria Communitatis) категорије.

Министар ближе прописује категорије садног материјала за поједине групе и врсте биља, услове за поједине категорије у вези порекла, аутентичности сорте и подлоге, здравственог стања и вегетативне развијености, као и услове, начин и поступак производње по групама и врстама биља и категоријама садног материјала.

Изузетно од става 1. овог члана за садни материјал одређених група и врста биља које се производе и стављају у промет не утврђује се категорија.

Министар ближе прописује групе и врсте биља за које се не утврђују категорије садног материјала, захтеве у погледу квалитета садног материјала, као и услове, начин и поступак производње садног материјала коме се не утврђују категорије.

Произвођач садног материјала

Члан 51.

Производњом садног материјала може да се бави привредно друштво односно друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: произвођач садног материјала) који је уписан у Регистар за делатност производње.

Производњом садног материјала може да се бави и физичко лице ако је закључило уговор о сарадњи са произвођачем садног материјала, а такав садни материјал представља производњу произвођача садног материјала.

Производња садног материјала

Члан 52.

Произвођач садног материјала може да производи садни материјал:

1) сорте која је уписана у Регистар сорти и садни материјал сорте која је брисана из Регистра сорти две године по доношењу решења о брисању из Регистра сорти, биљних врста за које је обавезан упис у Регистар сорти, у складу са прописима којима се уређује признавање сорти;

2) сорте која је уписана у Регистар заштићених сорти, у складу са прописима којима се уређује заштита права оплемењивача;

3) који припада биљним врстама за које упис у Регистар сорти није обавезан, а податке описа и карактеристике сорте или биљне групе води и чува произвођач садног материјала.

Изузетно од става 1. тачка 1) овог члана може да се произведе садни материјал предосновне категорије сорте који је у поступку признавања, а на основу сагласности Министарства, којом се утврђује максимална количина произведеног садног материјала.

До доношења решења о признавању сорте, забрањено је умножавати и стављати у промет садни материјал из става 2. овог члана.

Министар ближе прописује групе и врсте биља из става 1. тачка 3) овог члана, услове под којима се садни материјал тих биљних врста може производити и стављати у промет са ознаком сорте или биљне групе, као и врсту података и начин њиховог вођења и чувања.

Производња садног материјала за потребе страног наручиоца

Члан 53.

Произвођач садног материјала може за потребе страног наручиоца да производи садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти.

Садни материјал из става 1. овога члана може да се производи уз сагласност Министарства, а на основу уговора са страним наручиоцем према коме страни наручилац преузима целокупну количину произведеног садног материјала.

Производња садног материјала из става 1. овога члана подлеже обавезном здравственом прегледу и мора да буде просторно и јасно изолована од производње која је намењена за стављање у промет, а садни материјал мора да буде посебно обележен.

Садни материјал из става 1. овога члана није дозвољено стављати у промет.

Произвођач садног материјала из става 2. овог члана дужан је да у року утврђеном у сагласности Министарства, а који не може бити дужи од две године, изврши извоз и достави доказ о извезеним количинама садног материјала.

Министар ближе прописује начин обележавања и услове за изолацију садног материјала из става 3. овог члана.

Пријава производње садног материјала

Члан 54.

Произвођач садног материјала дужан је да Министарству и/или привредном друштву односно другом правном лицу овлашћеном од стране Министарства за вршење контроле производње поднесе пријаву производње садног материјала у прописаним роковима.

На основу пријаве из става 1. овога члана спроводи се контрола производње садног материјала.

Произвођач садног материјала дужан је да води евиденцију у свим фазама производње садног материјала писано или у електронској форми са подацима о парцелама и објектима за производњу садног материјала, детаљним скицама објеката, плану сетве и садње садног материјала, категорији, врсти, сорти, количини и години производње садног материјала са којом заснива производњу, начину производње, врсти и датуму извођења радова, као и о количини произведеног садног материјала.

Произвођач садног материјала дужан је да чува етикете и потврду или рачун, као доказ о пореклу употребљеног садног материјала, најмање три године од дана сетве или садње.

Министар ближе прописује образац и садржину пријаве производње садног материјала, рок за подношење пријаве производње, врсту документације која се прилаже уз пријаву, као и изглед образца и начин вођења евиденције по групама и врстама биља и категоријама садног материјала.

Контрола производње садног материјала

Члан 55.

Производња садног материјала подлеже обавезној контроли производње.

Контролом производње садног материјала утврђује се порекло употребљеног садног материјала, аутентичност сорте и подлоге, здравствено стање, вегетативна развијеност и категорија садног материјала.

Здравствено стање садног материјала мора да задовољи и услове из прописа којима се уређује здравље биља.

У зависности од групе и врсте биља и категорије садног материјала контрола производње садног материјала може да се врши као званична контрола производње садног материјала и контрола производње под надзором.

О контроли производње садног материјала води се записник.

Министар ближе прописује групе и врсте биља и категорије садног материјала за које је обавезна званична контрола, као и групе и врсте биља и категорије садног материјала за које се одобрава контрола производње под надзором.

Званична контрола

Члан 56.

Званична контрола производње садног материјала обухвата:

- 1) преглед места производње;
- 2) преглед садног материјала;
- 3) преглед документације и евиденцију коју чува произвођач;
- 4) узорковање и испитивање узорака.

Званичну контролу производње садног материјала врши Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице овлашћено од стране Министарства.

Министар решењем овлашћује привредно друштво односно друго правно лице ако испуњава прописане услове.

Решењем из става 3. овог члана утврђују се групе и врсте биља и категорије садног материјала, као и подручје на коме се врши званична контрола.

Ако се послови за које је овлашћено привредно друштво односно друго правно лице не врше у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона министар може укинути решење о овлашћењу.

Министар ближе прописује услове у погледу техничке и стручне оспособљености, као и програм стручног оспособљавања за вршење контроле производње садног материјала.

Члан 57.

Ако се званичном контролом производње утврди да садни материјал испуњава прописане услове Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице издаје сертификат о производњи садног материјала.

О издатим сертификатима Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице води евиденцију.

Министар ближе прописује начин, поступак и учесталост вршења званичне контроле производње, образац и садржину записника о контроли производње и сертификата о производњи, као и начин вођења евиденције, по групама и врстама биља и категоријама садног материјала.

Контрола производње под надзором

Члан 58.

За поједине групе и врсте биља и категорије садног материјала Министарство може да одобри произвођачу контролу под надзором само над сопственом производњом садног материјала.

Надзор над контролом производње садног материјала из става 1. овог члана врши Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице најмање једном годишње.

Министар решењем овлашћује привредно друштво односно друго правно лице ако испуњава прописане услове.

Решењем из става 3. овог члана утврђују се групе и врсте биља и категорије садног материјала.

Надзором из става 2. овог члана проверава се да ли произвођач садног материјала испуњава обавезе из члана 10. овог закона и да ли садни материјал испуњава прописане услове.

Ако се надзором из става 2. овог члана утврди да садни материјал испуњава прописане услове произвођач садног материјала може да изда сертификат о производњи за сопствену производњу.

Произвођач садног материјала дужан је да води евиденцију о издатим сертификатима о производњи садног материјала, као и да о томе једном годишње обавештава Министарство.

Министар ближе прописује групе начин, поступак и учесталост вршења надзора, образац и садржину записника и сертификата, као и начин вођења евиденције, по групама и врстама биља и категоријама садног материјала.

Члан 59.

Ако се током вршења контроле производње садног материјала или инспекцијског надзора утврди да садни материјал не испуњава услове из овог закона и прописа донетих на основу овог закона наложиће се одговарајуће мере како би се испунили прописани услови.

Ако после наложених мера садни материјал и даље не испуњава прописане услове забраниће се његово стављање у промет.

Садни материјал из става 2. овога члана уништава се под надзором фитосанитарног инспектора.

Етикете

Члан 60.

Штампање етикета врши Министарство.

За послове штампања етикета министар може решењем да овласти привредно друштво односно друго правно лице ако испуњава прописане услове.

Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Овлашћење министар одузима ако се утврди да привредно друштво односно друго правно лице престане да испуњава прописане услове или ако не врши послове

штампања етикета у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Издавање етикета врши Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице овлашћено од стране Министарства за контролу производње садног материјала.

Министар ближе прописује услове у погледу стручног кадра, уређаја, опреме и просторија за штампање етикета.

Члан 61.

Произвођач садног материјала подноси захтев Министарству и/или привредном друштву односно другом правном лицу за издавање етикета на основу сертификата о производњи.

О издатим етикетама Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице дужно је да води евиденцију.

Произвођач садног материјала дужан је да води евиденцију о преузетим и искоришћеним етикетама.

Министар ближе прописује образац и садржину захтева, изглед, величину, садржину, боју и врсту материјала за етикете, као и начин и поступак издавања етикета, по групама и врстама биља и категоријама садног материјала.

Члан 62.

За одређене групе и врсте биља и категорије садног материјала произвођач садног материјала може да штампа и издаје етикете на основу сертификата о производњи.

Произвођач садног материјала дужан је да води евиденцију о издатим етикетама.

Министар ближе прописује групе и врсте биља и категорије садног материјала из става 1. овог члана, изглед, величину, садржину, боју и врсту материјала за етикете, као и начин и поступак издавања етикета, по групама и врстама биља и категоријама садног материјала.

Трошкови и накнаде

Члан 63.

Трошкове пријаве производње садног материјала, контроле производње и издавања сертификата о производњи сноси произвођач.

За пријаву производње садног материјала и издавање сертификата о производњи произвођач плаћа републичку административну таксу.

Средства из става 2. овог члана приход су буџета Републике Србије.

За званичну контролу производње садног материјала, надзор над контролом производње, штампање и издавање етикета произвођач садног материјала плаћа накнаду.

Средства из става 4. овог члана приход су Министарства и/или привредног друштва односно другог правног лица које је вршило званичну контролу производње садног материјала, надзор над контролом производње или штампање и издавање етикета.

Висину накнаде из става 4. овог члана утврђује Влада.

Квалитет садног материјала

Члан 64.

За квалитет садног материјала одговорно је привредно друштво или друго правно лице и предузетник које ставља у промет садни материјал.

Садни материјал мора да одговара прописаним захтевима и нормама квалитета, као и прописима којима се уређује здравље биља.

Квалитет садног материјала утврђује се током контроле производње и надзора у производњи и промету.

Утврђивање здравственог стања садног материјала на присуство штетних организама врши се визуелним прегледом и/или лабораторијском анализом.

Лабораторијску анализу из става 4. овог члана врши лабораторија овлашћена у складу са прописима којима се уређује здравље биља.

Министар прописује захтеве и норме квалитета садног материјала по групама и врстама биља и категоријама садног материјала.

Члан 65.

Изузетно од члана 64. овог закона услед привремених потешкоћа у снабдевању садним материјалом изазваних природним непогодама или непредвиђеним околностима министар може одобрити, у ограниченом временском року, стављање у промет садног материјала који не задовољава све услове квалитета у односу на вегетативну развијеност, али тај садни материјал мора да испуњава услове у погледу здравственог стања.

Садни материјал из става 1. овог члана мора да се посебно обележи.

Паковање, пломбирање и обележавање садног материјала

Члан 66.

Садни материјал ставља се у промет у уједначеним партијама, оригинално упакован и пломбиран, обележен етикетом у боји прописаној за категорију садног материјала.

Поред етикете из става 1. овог члана садни материјал може бити обележен и додатном етикетом произвођача.

Изузетно од става 1. овог члана мали произвођач може да стави у промет садни материјал на локално тржиште одређених група и врста биља који није обележен и упакован у складу са овим законом.

Министар ближе прописује начин паковања, пломбирања и обележавања садног материјала по групама, врстама биља и категоријама садног материјала, као и групе и врсте биља из става 3. овог члана.

Промет садног материјала

Члан 67.

Промет садног материјала може да врши привредно друштво односно друго правно лице и предузетник које је регистровано у Регистар привредних субјеката за делатност промета и привредно друштво односно друго правно лице и предузетник који је уписан у Регистар и бави се једном од следећих делатности: производња и увоз садног материјала.

Забрањено је физичком лицу да врши промет садног материјала.

Члан 68.

У промет може да се стави садни материјал за који је издат сертификат о производњи и ако:

- 1) испуњава прописане захтеве и норме квалитета;
- 2) је упакован, пломбиран и обележен у складу са овим законом;
- 3) припада сорти која је уписана у Регистар сорти, за врсте за које је обавезан упис у Регистар сорти, припада сорти која је уписана у Регистар заштићених сорти или припада роду или врсти за које упис није обавезан, а податке описа и карактеристика чува произвођач или прометник,
- 4) је сорта брисана из Регистра сорти три године по доношењу решења о брисању из Регистра сорти за врсте за које је обавезан упис у Регистар сорти.

Пошиљку садног материјала у промету мора да прати отпремница произвођача са подацима о количини по врсти, сорти и категорији садног материјала и биљни пасош издат у складу са прописима којима се уређује здравље биља.

Садни материјал у промету складишти се на начин којим се обезбеђује очување његовог квалитета.

Забрањено је промет садног материјала обављати ван продајног места односно објекта.

Министар ближе прописује услове у погледу продајног места односно објекта за складиштење и промет садног материјала.

Увоз садног материјала

Члан 69.

Увозом садног материјала може да се бави привредно друштво односно друго правно лице и предузетник које је уписано у Регистар за делатност увоза (у даљем тексту: увозник садног материјала).

Увозник садног материјала може да увози садни материјал сорте из члана 52. став 1. овог закона.

Увозник садног материјала може да увози и садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти на основу сагласности из члана 53. став 2. овог закона.

Узорци садног материјала из члана 3. став 1. тачка 1) овог закона могу се увозити на основу одобрења Министарства.

Забрањено је физичком лицу да врши увоз садног материјала.

Члан 70.

Садни материјал из члана 69. ст. 2. и 3. овог закона мора бити истоветан садном материјалу произведеном у складу са овим законом.

Садни материјал који се увози сматра се истоветним садном материјалу који је произведен у Републици Србији, ако садни материјал који се увози испуњава услове прописане овим законом и ако прописи државе у којој је садни материјал произведен, у погледу захтева и норми квалитета, услова и начина спровођења контроле производње, као и примене тих прописа упућују да тај садни материјал испуњава услове који су прописани овим законом.

Услове за признавање истоветности произведеног садног материјала у другој држави проверава Министарство.

Члан 71.

За квалитет увезеног садног материјала одговоран је увозник.

Увозник садног материјала дужан је да води евиденцију о увезеним количинама по врстама биља, сортама и категоријама садног материјала.

Увозник садног материјала из члана 69. став 3. мора да достави Министарству доказ о извршеном извозу, у року прописаном чланом 53. став 5. овог закона.

Садни материјал који се увози мора бити упакован, пломбиран и обележен.

Министар ближе прописује врсту документације која прати садни материјал приликом увоза, услове у погледу паковања, пломбирања и обележавања садног материјала, као и начин вођења евиденције, по групама и врстама биља и категоријама садног материјала.

Постконтролно испитивање садног материјала

Члан 72.

Садни материјал произведен или стављен у промет на територији Републике Србије подлеже постконтролном испитивању.

Постконтролним испитивањем садног материјала утврђује се идентитет и чистоћа сорте или врсте и здравствено стање.

Постконтролно испитивање обухвата одређени проценат узорака садног материјала узетих у складу са прописаним методама у току контроле производње или у току инспекцијског надзора садног материјала.

Постконтролно испитивање врши Министарство и/или привредно друштво или друго правно лице овлашћена од стране Министарства.

Министар ближе прописује поступак и начин вршења постконтролног испитивања, број узорака који ће бити укључен у постконтролно испитивање, као и методе узорковања, по групама и врстама биља и категоријама садног материјала.

Трошкови постконтролног испитивања садног материјала

Члан 73.

Трошкове постконтролног испитивања садног материјала сноси произвођач садног материјала када се утврди да садни материјал не одговара прописаним захтевима и нормама квалитета.

Трошкове постконтролног испитивања сноси Министарство ако се утврди да садни материјал одговара прописаним захтевима и нормама квалитета.

За трошкове из става 2. овог члана средства се обезбеђују у буџету Републике Србије.

Висину трошкова постконтролног испитивања садног материјала утврђује Влада.

XIII. КОНТРОЛА УВОЗА СЕМЕНА И САДНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 74.

Семе и садни материјал подлеже обавезној контроли приликом увоза коју врши гранични фитосанитарни инспектор.

Пре обављеног увоза семена и садног материјала увозник односно његов заступник дужан је да пријави пошиљку семена и садног материјала граничном фитосанитарном инспектору.

Пријава пошиљке семена и садног материјала мора да садржи податке о количинама семена и садног материјала по врсти, сорти и категорији.

Контролом из става 1. овог члана утврђује се да ли семе и садни материјал испуњава услове прописане овим законом.

Приликом вршења контроле гранични фитосанитарни инспектор може узимати узорке семена и садног материјала ради лабораторијске анализе.

Семе и садни материјал може се увозити ако се контролом утврди да су испуњени услови прописани овим законом и прописа донетих на основу овог закона.

Када су испуњени сви услови из става 6. овог члана гранични фитосанитарни инспектор дозвољава увоз семена и садног материјала.

Ако гранични фитосанитарни инспектор на основу контроле или резултата анализе узорака утврди да семе и садни материјал не испуњава све услове из овог закона и прописа донетих на основу овог закона забраниће увоз семена и садног материјала решењем.

Против решења фитосанитарног инспектора из става 8. овог члана може се изјавити жалба министру у року од осам дана од дана достављања решења.

Жалба не одлаже извршење решења.

Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Трошкови настали узимањем узорака и лабораторијским анализама узорака семена и садног материјала сноси увозник семена и садног материјала.

XIV. ПРИКУПЉАЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗМЕНА ПОДАТАКА

Прикупљање и коришћење података

Члан 75.

За вођење и одржавање Регистра, евиденције о производњи семена и садног материјала и других евиденција и података који се воде у складу са овим законом Министарство може да користи податке које имају други државни органи, јавне институције и агенције у оквиру прописаних база података.

Министарство може да користи основне топографске планове и карте, различите врсте мапа, као и дигиталне ортофотографске планове и карте.

Размена података

Члан 76.

Министарство може прослеђивати податке из својих регистара и база података другим државним органима и органима локалне самоуправе, као и носиоцима послова од јавног интереса, ако је то неопходно за доношење правно дефинисаних циљева.

Податке из база података могу користити заинтересована лица, у складу са прописима којима се уређује заштита личних података, користе се у сврху за коју су дати и не могу се уступати трећим лицима.

Информациони систем

Члан 77.

Министарство ће обезбедити повезивање евиденција, регистара и база података из области здравља биља и производње семена и садног материјала са евиденцијама, регистрима и базама података које чувају и воде привредна друштва односно друга правна лица и предузетници која су овлашћена од стране Министарства у јединствени информациони систем.

Министарство ће обезбедити да информациони систем из става 1. овог члана буде повезан са интегрисаним пољопривредним информационим системом.

Министарство ће у привредном друштву односно другом правном лицу и предузетнику из става 1. овог члана одредити лице које ће водити евиденцију, регистар и базу података из области производње семена и садног материјала.

Међународна размена података

Члан 78.

На међународном нивоу, размена података коју врши Министарство обухвата посебно:

- 1) надлежни орган;
- 2) начин и поступке производње и контроле производње семена и садног материјала;
- 3) тела одговорна за контролу производње семена и садног материјала;
- 4) субјекте уписане у Регистар;
- 5) увоз семена и садног материјала.

Подаци из става 1. овог члана размењују се у складу са међународним конвенцијама и споразумима обавезујућим за Републику Србију.

XV. НАДЗОР

Инспекцијски надзор

Члан 79.

Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство преко фитосанитарног инспектора.

Послове фитосанитарног инспектора може да обавља лице које има високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - master, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године из области ратарства и повртарства, области воћарства и виноградарства, области заштите биља или области опште пољопривреде, са положеним државним стручним испитом и са најмање три године радног искуства.

Члан 80.

Привредно друштво односно друго правно лице и предузетник дужно је да омогући фитосанитарном инспектору вршење надзора и да му без одлагања стави на увид и располагање потребну документацију и друге доказе, као и да се изјасни о чињеницама које су од значаја за вршење надзора.

Права и дужности фитосанитарног инспектора

Члан 81.

У вршењу послова инспекцијског надзора, фитосанитарни инспектор има право и дужност да проверава:

1) да ли је привредно друштво односно друго правно лице и предузетник уписано у Регистар за обављање делатности производње, дораде, промета односно увоза семена и садног материјала, у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

2) испуњеност услова за обављање делатности у погледу објеката, одговарајуће опреме, уређаја, као и у погледу стручног кадра за упис у Регистар;

3) да ли привредно друштво односно друго правно лице и предузетник испуњава обавезе у складу са овим законом, а које се односе на делатности производње, дораде, промета и увоза семена и садног материјала;

4) да ли је физичко лице које се бави проиводњом семена закључило уговор са произвођачем семена;

5) да ли произвођач семена производи семе у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

6) да ли је произвођач семена поднео пријаву за контролу производње семена у прописаним роковима;

7) да ли произвођач семена води књигу евиденције о производњи семена;

8) да ли произвођач семена чува етикете и потврду или рачун као доказ о пореклу употребљеног семена за заснивање семенског усева;

- 9) да ли лице које врши послове контроле производње семена поседује лиценцу;
- 10) да ли се послови званичне контроле производње семена врше у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;
- 11) да ли произвођач семена који врши контролу под надзором испуњава прописане услове;
- 12) да ли произвођач семена контролу под надзором врши у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;
- 13) да ли привредно друштво или друго правно лице овлашћено од стране Министарства за вршење званичне контроле производње семена и произвођач семена који врши контролу производње под надзором воде евиденцију о издатим уверењима о признавању семенског усева;
- 14) да ли физичко лице врши дораду семена;
- 15) да ли дорађивач семена чува докементацију и води евиденцију о количини преузетог натуралног и дорађеног семена;
- 16) како дорађивач формира партије семена;
- 17) да ли дорађивач семена чува докементацију и води евиденцију о припремљеним мешавинама семена;
- 18) да ли натурално семе прати потребна документација у свим фазама производње и дораде;
- 19) да ли дорађивач семена доставља Министарству податке о преузетим и дорађеним количинама у складу са прописаним роковима;
- 20) поступање са отпадом који је настао дорадом семена;
- 21) да ли је узорковач семена овлашћен од стране Министарства и да ли испуњава прописане услове;
- 22) да ли узорковач семена врши узорковање у складу са прописаним условима и методама узорковања;
- 23) да ли привредно друштво односно друго правно лице испуњава услове за испитивање квалитета семена;
- 24) да ли овлашћена лабораторија врши испитивање квалитета семена у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;
- 25) документацију о испитаном семену и узорке семена код овлашћене лабораторије;
- 26) да ли овлашћена лабораторија чува извештаје о квалитету и узорке семена у складу са прописаним роковима;
- 27) да ли дорађивач семена односно увозник води евиденцију о издатим декларацијама о семену;
- 28) да ли је семе упаковано, обележено и стављено у промет у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;
- 29) да ли привредно друштво односно друго правно лице испуњава услове за издавање етикета;
- 30) да ли привредно друштво односно друго правно лице овлашћено за издавање етикета, издавање врши у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

31) да ли дорађивач односно увозник води евиденцију о преузетим етикетама и о издатим етикетама за категорије стандардног и производног семена, као и да ли је вратио неискоришћене етикете;

32) да ли привредно друштво односно друго правно лице овлашћено за издавање етикета, води евиденцију о издатим етикетама;

33) препакивање и мерења семена у складу са овим законом;

34) да ли је произвођач који врши промет семена уписан у Регистар привредних субјеката;

35) квалитет семена у промету;

36) да ли се промет семена врши у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

37) да ли се семе складишти на прописан начин;

38) да ли се врши промет семена ван продајног објекта;

39) да ли продајни објекат испуњава прописане услове;

40) да ли физичко лице врши увоз семена;

41) да ли се семе увози у складу са овим законом;

42) да ли увозник води евиденцију о увезеним количинама семена и семенских мешавина;

43) да ли се увезено семе ставља у промет у складу са овим законом;

44) да ли је физичко лице које се бави производњом садног материјала закључило уговор са произвођачем садног материјала;

45) да ли произвођач садног материјала производи садни материјал у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

46) да ли је произвођач садног материјала поднео пријаву за контролу производње садног материјала у прописаним роковима;

47) да ли произвођач садног материјала води евиденцију о свим фазама производње садног материјала;

48) да ли произвођач садног материјала чува етикете и потврду или рачун као доказ о пореклу употребљеног садног материјала;

49) да ли привредно друштво односно друго правно лице испуњава услове за вршење званичне контроле производње садног материјала;

50) да ли привредно друштво односно друго правно лице које је овлашћено за вршење званичне контроле производње садног материјала, врши званичну контролу производње садног материјала у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

51) да ли привредно друштво односно друго правно лице које је овлашћено за вршење званичне контроле производње садног материјала, води евиденцију о издатим сертификатима о производњи садног материјала;

52) да ли привредно друштво односно друго правно лице које је овлашћено за вршење надзора над контролом производње садног материјала, врши надзор у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

53) да ли произвођач садног материјала врши контролу производње под надзором у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

54) да ли произвођач садног материјала који врши контролу производње под надзором води евиденцију о издатим сертификатима о производњи садног материјала;

55) да ли привредно друштво односно друго правно лице испуњава услове за штампање етикета за садни материјал;

56) да ли привредно друштво односно друго правно лице издавање етикета врши у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

57) да ли привредно друштво односно друго правно лице овлашћено за издавање етикета води евиденцију о издатим етикетама;

58) да ли произвођач садног материјала води евиденцију о преузетим и издатим етикетама;

59) квалитет садног материјала у производњи и промету;

60) да ли је садни материјал упакован, обележен и пломбиран у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

61) да ли се промет садног материјала врши у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

62) да ли се садни материјал складишти на начин којим се обезбеђује очување његовог квалитета;

63) да ли се промет садног материјала врши на продајном месту односно објекту;

64) да ли се увоз садног материјала врши складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

65) да ли увозник води евиденцију о увезеним количинама садног материјала;

66) да ли увозник доставља податке о извозу садног материјала у складу са прописаним роковима;

67) да ли се увезени садни материјал ставља у промет у складу са овим законом.

Мере које налаже фитосанитарни инспектор

Члан 82.

У вршењу послова из члана 81. овог закона фитосанитарни инспектор може да:

1) забрани обављање делатности производње, дораде, односно увоза семена и садног материјала привредном друштву односно другом правном лицу и предузетнику ако није уписано у Регистар за обављање одређене делатности;

2) забрани промет семена и садног материјала привредном друштву односно другом правном лицу и предузетнику ако није уписано у Регистар, ако није уписано у Регистар привредних субјеката или ако није мали произвођач;

3) забрани обављање делатности производње, дораде, промета односно увоза семена и садног материјала привредном друштву односно другом правном лицу и предузетнику ако не испуњава или престане да испуњава услове за обављање одређене делатности;

4) нареди привредном друштву односно другом правном лицу и предузетнику који се баве производњом, дорадом, прометом и увозом семена и садног материјала да испуњава обавезе из овог закона;

5) забрани физичком лицу производњу семена ако се бави производњом семена, а није закључило уговор са произвођачем семена;

- 6) забрани производњу семена ако се не производи у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;
- 7) забрани физичком лицу да врши послове контроле производње семена ако не поседује лиценцу;
- 8) забрани физичком лицу да врши дораду семена;
- 9) забрани дораду семена ако се не врши у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;
- 10) забрани дораду семена ако натурално семе не прати одговарајућа документација;
- 11) забрани промет семена ако семе није упаковано, обележено и стављено у промет у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;
- 12) забрани физичком лицу да врши промет семена;
- 13) забрани мерењавање и препакивање семена ако се врши супротно одредбама овог закона;
- 14) забрани промет семена чији квалитет није испитан у складу са овим законом;
- 15) забрани промет семена ако не испуњава минималне норме квалитета;
- 16) забрани промет семена ако се врши супротно одредбама овог закона;
- 17) забрани промет семена ван продајног објекта;
- 18) забрани промет семена ако продајни објекат не испуњава прописане услове;
- 19) забрани физичком лицу да врши увоз семена;
- 20) забрани увоз семена ако се не увози у складу са овим законом;
- 21) забрани да се увезено семе ставља у промет ако није у складу са одредбама овог закона;
- 22) забрани физичком лицу производњу садног материјала ако се бави проиводњом садног материјала, а није закључило уговор са произвођачем садног материјала;
- 23) забрани производњу садног материјала ако се садни материјал производи супротно одредбама овог закона и прописима донетим на основу овог закона;
- 24) забрани производњу и промет садног материјал који не испуњава прописане услове и норме квалитета;
- 25) забрани промет садног материјал ако није упакован, обележен и пломбиран у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;
- 26) забрани промет садног материјала ако се не врши у складу са овим законом;
- 27) забрани промет садног материјала ако се врши ван продајног места односно објекта;
- 28) забрани увоз садног материјала ако се не врши у складу са овим законом;
- 29) нареди отклањање утврђених неправилности, ако се у поступку надзора утврди да пропис о семену и садном материјалу није примењен или је неправилно примењен и одреди за то потребан рок;
- 30) одузме и уништи семе и садни материјал који се производи, дорађује, обележава, ставља у промет и увози супротно одредбама овог закона;

31) подноси захтев за покретање прекршајног поступка и пријаву за привредни преступ због повреде одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона;

32) нареди друге мере и предузме друге радње, у складу са овим законом.
Мере из става 1. овог члана фитосанитарни инспектор налаже решењем.

Жалба на решење фитосанитарног инспектора

Члан 83.

Против решење фитосанитарног инспектора може се изјавити жалба министру, у року од осам дана од дана достављања решења.

О жалби министар одлучује у року од 30 дана од дана достављања жалбе.

Жалба не одлаже извршење решења.

Решење министра по жалби је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Трошкови приликом одузимања, чувања и уништавања семена и садног материјала

Члан 84.

Трошкови који настају приликом одузимања, чувања и уништавања семена и садног материјала падају на терет лица од којих су семе и садни материјала одузети.

Одузето семе, ако није третирано средствима за заштиту биља и ако испуњава прописане норме квалитета, може да се користи за исхрану рибе, стоке, производњу сточне хране и индустријску прераду.

Одузето семе из става 2. овог члана може јавном лицитацијом да се прода заинтересованом привредном друштву односно другом правном лицу и предузетнику.

Трошкови испитивања и утврђивања квалитета узорака семена и садног материјала

Члан 85.

У вршењу инспекцијског надзора испитивања и утврђивања квалитета узорка семена и садног материјала узорак узима фитосанитарни инспектор.

Испитивање и утврђивање квалитета узорака из става 1. овог члана може да врши Министарство и/или овлашћена лабораторија.

Трошкове испитивања и утврђивања квалитета узорака из става 1. овог члана сноси привредно друштво, правно лице и предузетник од кога је узорак узет, ако семе и садни материјал не одговара прописаном квалитету, односно Министарство ако семе и садни материјал одговара прописаном квалитету.

XVI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 86.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за привредни преступ привредно друштво односно друго правно лице, ако:

1) обавља делатност производње, дораде, односно увоза семена и садног материјала, а није уписано у Регистар (члан 6. став 1);

2) производи семе сорте која није уписана у Регистар сорти и семе сорте која је брисана из Регистра сорти по истеку две године по доношењу решења о брисању (члан 13. став 1);

3) производи семе без сагласности Министарства (члан 13. став 2);

4) врши послове званичне контроле производње семена, а није овлашћено од стране Министарства (члан 22. став 1);

5) врши контролу производње семена под надзором, а није овлашћено од стране Министарства (члан 22. став 2);

6) дорађује натурално семе из домаће производње или увоза, а не прати га потребна документација (члан 28);

7) врши испитивање квалитета семена, а није овлашћена од стране Министарства (члан 33. став 1);

8) врши издавање етикета, а није овлашћено од стране Министарства (члан 39. став 1);

9) врши препакивање семена без сагласности Министарства (члан 40 став 2);

10) ставља у промет семе супротно члану 43. овог закона;

11) увози семе сорте која није уписана у Регистар сорти, за врсте за које је обавезан упис у Регистар сорти (члан 45. став 2);

12) увози семе сорте која није уписана у Регистар сорти а нема сагласност Министарства (члан 45. став 3);

13) производи садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти и садни материјал сорте која је брисана из Регистра сорти после две године по доношењу решења о брисању из Регистра сорти (члан 52. став 1);

14) производи и ставља у промет садни материјал без сагласности или супротно од дате сагласности Министарства (члан 52. ст. 2. и 3);

15) производи садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти за потребе страног наручиоца без сагласности или супротно од дате сагласности Министарства (члан 53. став 2);

16) врши званичну контролу производње садног материјала, а није овлашћено за вршење званичне контроле производње садног материјала од стране Министарства (члан 56. став 2);

17) врши контролу производње садног материјала под надзором за групе и врсте биља и категорије садног материјала за које није одобрена контрола производње под надзором (члан 58. став 1);

18) врши штампање етикета, а није овлашћено од стране Министарства (члан 60. став 2);

19) ставља у промет садни материјал супротно одредбама члана 68. ст. 1. и 2. овог закона;

20) увози садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти и садни материјал сорте која је брисана из Регистра сорти после две године по доношењу решења о брисању из Регистра сорти (члан 69. став 2);

21) увози садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти за потребе страног наручиоца без сагласности Министарства (члан 69. став 3).

Новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара казниће се за привредни преступ из става 1. овог члана и одговорно лице у привредном друштву односно другом правном лицу.

Заштитна мера

Члан 87.

За привредни преступ из члана 86. овог закона, поред прописане новчане казне привредном друштву или другом правном лицу може се изрећи и заштитна мера забране обављања одређене привредне делатности, а одговорном лицу заштитна мера забране вршења одређене дужности у трајању од шест месеци до десет година.

За привредни преступ из члана 86. овог закона може се уз казну изрећи и заштитна мера одузимања предмета који су употребљени или намењени за извршење привредног преступа, односно који су настали извршењем привредног преступа.

Прекршај привредног друштва односно другог правног лица

Члан 88.

Новчаном казном од 150.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај привредно друштво или друго правно лице, ако:

- 1) не поднесе пријаву за контролу производње семена (члан 14. став 1);
- 2) не води књигу евиденције о производњи семена (члан 14. став 2);
- 3) не чува етикете и потврду или рачун као доказ о пореклу употребљеног семена за заснивање семенског усева у прописаном року (члан 14. став 3);
- 4) не води евиденцију и не чува документацију о количини преузетог натуралног и дорађеног семена у прописаном року (члан 26. став 2);
- 5) формира партију семена од количине натуралног семена произведеног по два и више уверења о признавању семенског усева (члан 26. став 3);
- 6) не води евиденцију и не чува документацију о припремљеним мешавинама семена у прописаном року (члан 27. став 4);
- 7) не поступа са натуралним семеном у складу са чланом 29. ст. 1. и 3. овог закона;
- 8) не пријави Министарству преузете количине натуралног семена у прописаном року (члан 29. став 4);
- 9) не уништава отпад који је настао дорадом семена у складу са чланом 30. став 1. овог закона;
- 11) не чува узорке семена и извештаје о испитивању квалитета у прописаним роковима (члан 35. ст. 1. и 2);

- 12) врши промет семена ван продајног објекта (члан 44. став 2);
  - 13) увози семе и натурално семе супротно одредбама члана 46. ст. 1, 2. и 4. овог закона;
  - 14) семе из увоза ставља у промет супротно одредбама члана 47. овог закона;
  - 15) не поднесе пријаву за контролу производње садног материјала (члан 54. став 1);
  - 16) не води прописану евиденцију производње садног материјала (члан 54. став 3);
  - 17) не чува етикете и потврду или рачун као доказ о пореклу употребљеног садног материјала (члан 54. став 4);
  - 18) не води евиденцију о издатим сертификатима о производњи садног материјала и не обавести Министарство у прописаном року (члан 58. став 7);
  - 19) не води евиденцију о преузетим и искоришћеним етикетама (члан 61. став 3);
  - 20) не води евиденцију о издатим етикетама (члан 62. став 2);
  - 21) врши промет садног материјала ван продајног места односно објекта (члан 68. став 4);
  - 22) не води евиденцију о увезеним количинама садног материјала (члан 71. став 2);
  - 23) не достави доказ о извозу садног материјала у прописаном року (члан 71. став 3).
- За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 25.000 до 50.000 динара и одговорно лице у привредном друштву односно другом правном лицу.

Прекршај предузетника

Члан 89.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник, ако учини радње из члана 86. став 1. и 88. став 1. овог закона.

Прекршај физичког лица

Члан 90.

Новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако:

- 1) се бави производњом семена, а није закључило уговор о сарадњи са произвођачем семена (члан 12. став 2);
- 2) врши контролу производње семена, а не поседује лиценцу (члан 16. став 1);
- 3) врши дораду семена (члан 25. став 3);
- 4) врши промет семена (члан 42. став 2);
- 5) врши увоз семена (члан 45. став 5);
- 6) се бави производњом садног материјала, а није закључило уговор о сарадњи са произвођачем садног материјала (члан 51. став 2);
- 7) врши промет садног материјала (члан 67. став 2);
- 8) врши увоз садног материјала (члан 69. став 5).

XVII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 91.

Даном ступања на снагу овог закона привредно друштво или друго правно лице и предузетник које је уписано у Регистар произвођача садног материјала воћака, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, број 18/05) односно у Регистар произвођача семена, расада, мицелија јестивих и лековитих гљива и у Регистар дорађивача семена, у складу са Законом о семену („Службени гласник РС”, број 45/05) наставља да врши делатност за коју је уписано у регистре, али не дуже од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Привредно друштво или друго правно лице и предузетник из става 1. овог члана дужно је да у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона достави захтев Министарству за упис у Регистар, у складу са овим законом.

Привредно друштво или друго правно лице и предузетник из става 1. овог члана ослобађа се плаћања административне таксе.

Привредно друштво или друго правно лице и предузетник дужно је да своје пословање усклади са одредбама овог закона у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 92.

Даном ступања на снагу овог закона садни материјал воћака и винове лозе категорије стандардни обележен ознаком С-А утврђеној Законом о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, број 18/05) постаје, у зависности о групе биља, стандардне односно САС категорије.

Семе и садни материјал који је произведен, упакован, пломбиран и обележен у складу са Законом о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, број 18/05) и Законом о семену („Службени гласник РС”, број 45/05) и другим прописима којима се уређује семе и садни материјал може да се ставља у промет највише две године од дана ступања на снагу овог закона, под условом да испуњава минималне норме квалитета.

Члан 93.

Лица која су до дана ступања на снагу овог закона обављала послове фитосанитарног инспектора, а која имају високо образовање другог образовног профила у односу на образовни профил утврђен у члану 79. овог закона, могу да наставе да обављају послове фитосанитарног инспектора.

Члан 94.

Прописи који се доносе на основу овлашћења из овог закона донеће се у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се Уредба о признавању матичних стабала, чокота и жбунова воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, број 53/09), као и прописи донети на основу Закона о семену („Службени гласник РС”, број 45/05), Закона о садном материјалу воћака,

винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, број 18/05) или другог закона, осим одредби тих прописа који нису у супротности са овим законом.

Члан 95.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе:

- 1) Закона о семену („Службени гласник РС”, број 45/05) у делу који се односи на семе пољопривредног биља;
- 2) Закона о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, број 18/05) у делу који се односи на садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља;
- 3) Закон о семену и садном материјалу („Службени гласник РС”, број 54/93) у делу који се односи на руже

Члан 96.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тачка 9. Устава Републике Србије којим је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује заштиту и унапређивање биљног и животињског света.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Значај производње квалитетног семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља сорте познатог генетичког идентитета са становишта пољопривредне производње, унапређења семенарства и расадничке производње, заштите потрошача и животне средине наметнуо је потребу израде Нацрта закона о семену и садном материјалу пољопривредног и украсног биља.

Нацрт закона о семену и садном материјалу пољопривредног и украсног биља предлаже се и због прецизнијег и бољег дефинисања послова и активности везаних за семе и садни материјал пољопривредног и украсног биља, као једног од најважнијих импута у пољопривредној производњи.

Такође, усвајање неких других закона из области пољопривреде, здравља биља, признавања сорти пољопривредног биља и заштите права оплемењивача, наметнуло је потребу доношења овог закона.

Већ дуже време осећа се потреба да се послови који проистичу из Закона о семену („Службени гласник РС”, број. 45/05), Закона о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, број. 18/05) и у једном делу Закона о семену и садном материјалу („Службени гласник РС”, бр. 54/93) обједине у оквиру једне законске целине, јер према постојећем законском решењу поједине биљне врсте истовремено су биле предмет више закона, док друге биљне врсте нису биле обухваћене ниједним законом.

Све наведено упућује да је неопходно послове у области семена и садног материјала кроз производњу, дораду, испитивање квалитета и контролу у промету максимално објединити ради што веће оперативности и контроле над спровођењем целокупног процеса.

Постојећа законска решења садрже бројне недостатке који ће овим законом бити боље дефинисани, и то:

1) важећи Закон о семену, који је усвојен 31. маја 2005. године, има одређене недостатке у погледу усаглашености са директивама Европске уније, а то се односи пре свега на категорије семена и званичну контролу производње појединих категорија семена. У Нацрту закона категорије семена у потпуности су усклађене са маркетинг директивама Европске уније.

Ово законско решење уводи обавезу лиценцирања лица која врше контролу производње семена, чиме ће се побољшати обученост лица која врше пољске прегледе, њихове обавезе, а самим тим и квалитет вршења контроле производње семена;

2) важећи Закон о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља, који је усвојен 18. фебруара 2005. године такође има пуно недостатака и стварао је пуно

потешкоћа у примени. То се односи на непотпуну контролу производње, јер је прописивао само обавезу контроле по питању здравственог стања, а није обрађивао део који се односи на сортност и квалитет садног материјала. Поједине одредбе овог закона су биле апсолутно неприменљиве што је имало за последицу доношење уредби којима су се премостиле одредбе закона у појединим законским решењима.

Нацртом закона прецизно се дефинише област садног материјала, не само воћака винове лозе и хмеља, већ и садног материјала украсног биља и расада пољопривредног и украсног биља;

3) Закон о семену и садном материјалу („Службени гласник РС”, број. 54/93) стављен је ван снаге доношењем Закона о семену и Закона о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља, али је остао на снази у делу који се односи на садни материјал ружа.

Доношењем Нацрта закона ставиће се ван снаге наведени закон јер је исти превазиђен, а такође ће се дефинисати украсно биље које је доношењем Закона о шумском репродукционом материјалу остало законски непокривено.

Нацрт закона поред поједностављења поступка контроле производње семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља омогућава да произвођач семена и садног материјала који испуњава одређене услове врши контролу производње семена под надзором, што ће смањити цену производње и убрзати поступак издавања докумената.

Концепцијска поставка Нацрта закона ствара могућност да се подзаконски акти донесу тако да садрже обједињавање целокупних директива Европке уније за поједине групе биљака једним подзаконским актом, уз напомену да би се подзаконским актом прописало здравствено стање и норме квалитета семена, што у досадашњој законској регулативи није био случај, јер је то био предмет других закона.

Потребу доношења Нацрта закона намеће и процес интеграције наше земље у Европску унију и усаглашавање прописа са Директивама Европске уније, а све у циљу лакшег промета робе.

С обзиром да Република Србија има оптималне еколошке и едафске услове за производњу семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља и да је препознатљива у тој производњи не само у Европској унији већ и шире, доношење Нацрта закона требало би да омогући домаћим произвођачима приступ међународном тржишту, обезбеди семе и садни материјал бољег квалитета домаћим потрошачима што ће се одразити и на успешнију пољопривредну производњу.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Овим законом уређује се производња, контрола производње, дорада, утврђивање квалитета, паковање, обележавање, промет, увоз и постконтролно испитивање семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља, као и друга питања од значаја за област семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља (члан 1.).

Чл. 2. и 3. дефинисана је примена закона у смислу примене и других прописа, као и ближег одређивања група и врста биља на које се овај закон односи.

Чланом 4. дефинисан је изузетак од примене овог закона.

Објашњење значења израза употребљених у овом закону дато је у члану 5. ради бољег разумевања текста закона.

Поглављем II. дефинисани су субјекти који се уписују у Регистар произвођача, дорађивача, прометника и увозника семена и садног материјала, као и изузеци од уписа у Регистар.

У члану 6. дефинисана је обавеза и изузетак за упис у Регистар који води Министарство, у члану 7. начин и услови уписа, чланом 8. начин вођења Регистра, а чланом 9. брисање из Регистра.

Чланом 10. прописане су обавезе произвођача, дорађивача, прометника и увозника семена и садног материјала.

У члану 11. дефинисане су категорије семена пољопривредног биља (осам категорија), као и да се за семе украсног биља не утврђује категорија.

Поглављем IV. дефинисана је производња семена.

Производњом семена може да се бави привредно друштво или друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: произвођач семена) које је уписано у Регистар.

Производњом семена може да се бави и физичко лице ако је закључило уговор о сарадњи са произвођачем семена и такво семе представља производњу произвођача (члан 12).

Произвођач може да производи семе сорте која је уписана у Регистар сорти пољопривредног биља (у даљем тексту: Регистар сорти) и семе сорте која је брисана из Регистра сорти две године по доношењу решења о брисању из Регистра сорти.

За потребе страног наручиоца од семена сорте, која није уписана у Регистар сорти пољопривредног биља, само на основу закљученог уговора и уз сагласност Министарства, може да се производи семе, обавезна је контрола производње, и такво семе може да се дорађује, испитује и да му се изда OECD сертификат. Такво семе је забрањено стављати у промет.

Произвођач семена може да производи предосновно семе сорте која је у поступку признавања (члан 13).

Чланом 14. дефинисано је да је произвођач дужан да за контролу производње семена, односно семенског усева поднесе пријаву Министарству и/или привредном друштву или другом правном лицу овлашћеном од стране Министарства, да води прописане евиденције и чува доказе.

Поглављем V. уређена је контрола производње семена.

Производња семена, односно семенски усев подлеже обавезној контроли у току производње у пољу.

Контролом семена, односно семенског усева у току производње у пољу утврђује се порекло употребљеног семена, чистоћа врсте, аутентичност и чистоћа сорте, здравствено стање и категорија семена.

Здравствено стање семена, односно семенског усева мора задовољити услове предвиђене прописима о здрављу биља.

Контрола производње семена може да се врши као званична контрола производње семена и контрола производње под надзором (члан 15.).

Чланом 16. прописано је да контролу производње може да врши лице коме је Министарство издало лиценцу, као и услове за издавање лиценце.

Чл. 17., 18., 19., 20. и 21. дефинисана је процедура за издавање, обнављање, одузимање и престанак важења лиценце.

У члану 22. прописан је поступак вршења контроле производње семена кроз званичну контролу и контролу под надзором над сопственом производњом по категоријама семена, као и поступак овлашћивања.

Чланом 23. дефинисано је да издавање уверење о признавању семенског усева на основу документације о извршеној контроли производње семена.

Члан 24. прописује се да се за пријаву производње и издавање уверења плаћа административна такса, а за трошкове контроле производње накнада чију висину утврђује Влада.

Поглављем VI. уређује се дорада семена.

Дораду семена може да врши привредно друштво односно друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: дорађивач семена) које је уписано у Регистар за делатност дораде.

Ако је семе одређене категорије, врсте и сорте дорађивало више дорађивача сматра се да је семе дорадио дорађивач који је издао декларацију за семе.

Забрањено је физичком лицу да врши дораду семена (члан 25).

Чланом 26. дефинисане су партије семена, чланом 27. мешавине одређених врста, сорте и категорије семена, чланом 28. натурално семе које се дорађује, чланом 29. поступањем са натуралним семеном, а чланом 30. поступање са отпадом.

Поглављем VII. уређује се квалитет семена.

У члану 31. дефинисано је да семе пре стављања у промет подлеже обавезном испитивању квалитета и да за квалитет семена у промету одговара дорађивач односно увозник.

Члан 32. прописује да се утврђивања квалитета семена врши на репрезентативном узорку и да узорак за испитивање квалитета узима овлашћени узорковач.

Чланом 33. прописано је да испитивање квалитета семена врши овлашћена лабораторија која испуњава прописане услове.

Члан 34. дефинише поступак испитивања квалитета, члан 35. чување узорака за испитивање квалитета, а члан 36. издавање декларације о семену.

Поглављем VIII. уређује се паковање и обележавање семена.

Чланом 37. дефинише се да се семе пакује по партијама семена и да семе које се ставља у промет мора бити упаковано у оригинално паковање на начин којим се обезбеђује оригиналност паковања и очување квалитета семена.

Семе пре стављања у промет мора бити обележено и свако појединачно паковање семена према категорији мора бити обележено одговарајућом етикетом (члан 38).

Члан 39. дефинише етикете. Етикете издаје Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице овлашћено од стране Министарства на основу захтева дорађивача, односно увозника.

Уз захтев дорађивач, односно увозник прилаже уверење о признавању семенског усева, односно OECD сертификат о сортности семена или неки други документ о сортности земље извознице.

Етикете за ситна паковања семена свих категорија издаје дорађивач, односно увозник.

Дорађивач, односно увозник дужан је да води евиденцију о преузетим и издатим етикетама.

Дорађивач, односно увозник може на амбалажи појединачног ситног паковања да утисне податке са етикете.

Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице овлашћено од стране Министарства је дужно да води евиденцију о издатим етикетама.

Члан 40. прописује да је забрањено препакивање и мерењавање оригиналног паковања семена из домаће производње и увоза, осим када постоји сагласност Министарства.

Поглављем IX. уређује се промет семена.

Чланом 42. дефинисано је ко може да се бави прометом семена, као и да је физичком лицу забрањено да врши промет семена.

У промет може да се стави семе свих категорија, осим оплемењивачевог семена, и то ако:

- 1) поседује декларацију за семе и сертификат за семе;
- 2) испуњава минималне норме квалитета семена;
- 3) је упаковано и обележено у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

4) се сорта налази у Регистру сорти или ако је сорта брисана из Регистра сорти три године по доношењу решења о брисању из Регистра сорти (члан 43).

Чланом 44. дефинише се складиштење семена.

Поглављем X. уређује се увоз семена.

Увозом семена може да се бави привредно друштво или друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: увозник семена) које је уписано у Регистар за делатност увоза семена.

Увозник може да увози семе сорте која је уписана у Регистар сорти, као семе сорти која није уписана у Регистар сорти на основу сагласности Министарства.

Забрањено је физичком лицу да врши увоз семена (члан 45).

Чланом 46. дефинисани су услови за увоз семена.

Семе може да се увози само у оригиналном паковању.

Натурално семе може да се увози ако му је утврђена категорија и здравствено стање и ако је упаковано и обележено.

Забрањено је увозити семе које је третирано средствима за заштиту биља која нису регистрована за промет у Републици Србији.

Увозник је дужан да води евиденцију о увезеним количинама семена, семенских мешавина и натуралног семена.

Семе из увоза може да се стави у промет ако поседује декларацију за семе, испуњава услове квалитета и ако је упаковано и обележено у складу са овим законом (члан 47).

Поглављем XI. уређује се постконтролно испитивање семена.

Постконтролном испитивању семена подлеже предосновно, основно, сертификовано семе прве генерације-С1 и сертификовано семе друге генерације-С2 које се производи, дорађује и ставља у промет.

За постконтролно испитивање семена користи се стандардни узорак семена као контролни узорак.

Постконтролним испитивањем семена проверава се сортност и генетичка чистоћа.

Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице овлашћено од стране Министарства врши постоконтролно испитивања (члан 48).

Трошкове постконтролног испитивања семена сноси произвођач семена, када се утврди да семе не одговара прописаној оригиналности (сортности) и генетичкој чистоћи.

Трошкове накнадне контроле сноси Министарство ако се утврди да семе одговара прописаној оригиналности (сортности) и генетичкој чистоћи (члан 49).

Поглављем XII. уређује се садни материјал пољопривредног и украсног биља

Члан 50. дефинише категорије садног материјала, као и групе и врсте за које се не утврђују категорије садног материјала.

Производњом садног материјала може да се бави привредно друштво односно друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: произвођач садног материјала) који је уписан у Регистар за делатност производње.

Производњом садног материјала може да се бави и физичко лице ако је закључило уговор о сарадњи са произвођачем садног материјала, а такав садни материјал представља производњу произвођача садног материјала (члан 51).

У члану 52. дефинисано је који се садни материјал може производити.

Чланом 53. прописано је да се потребе страног наручиоца може производити и садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти на основу сагласности Министарства.

Произвођач садног материјала је дужан да поднесе пријаву производње, да води и чува евиденције и доказе (члан 54).

Члан 55. дефинише обавезну контролу производње кроз вршење званичне контроле и контроле производње под надзором.

У члану 56. прописано је шта обухвата званична контрола, да је врши Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице овлашћено од стране Министарства ако испуњава прописане услове.

Ако се званичном контролом производње утврди да садни материјал испуњава прописане услове Министарство и/или привредно друштво односно друго правно лице издаје сертификат о производњи садног материјала (члан 57).

Члан 58. дефинише када се може вршити контроле производње под надзором над сопственом производњом, ко врши надзор над таквом производњом и шта се утврђује надзором. Ако се надзором утврди да садни материјал испуњава прописане услове произвођач садног материјала може да изда сертификат о производњи за сопствену производњу.

У члану 59. прописан је поступак ако садни материјал не испуњава услове из овог закона и прописа донетих на основу овог закона.

Члан 60. и 61. дефинишу процедуру штампања и издавања етикета, као и овлашћења за штампање етикета.

У члану 62. прописано је да за одређене групе и врсте биља и категорије садног материјала произвођач садног материјала може да штампа и изда етикете.

Чланом 63. прописано је да се за пријаву производње и издавање сертификата плаћа административна такса, а за контролу производње и штампање и издавање етикета накнада чију висину утврђује Влада.

За квалитет садног материјала одговорно је привредно друштво или друго правно лице и предузетник које ставља у промет садни материјал и садни материјал мора одговарати захтевима и нормама квалитета (члан 64).

Члан 65. прописује могућност да у случају природних непогода или непредвиђених околности може да се стави у промет садни материјал који не испуњава све норме квалитета.

Члан 66. дефинише паковање, пломбирање и обележавање садног материјала.

У члану 67. дефинисано је ко може да се бави прометом.

Члан 68. прописује услове за стављање у промет садног материјала и услове за складиштење и продајно место односно објекат.

Увозом садног материјала може да се бави привредно друштво односно друго правно лице и предузетник које је уписано у Регистар за делатност увоза (у даљем тексту: увозник садног материјала). Забрањено је физичком лицу да врши увоз садног материјала (члан 69.).

Чл. 70. и 71. дефинишу када се садни материјал може увозити, као и вођење евиденција о увозу.

Чланом 72. дефинисано је постконтролно испитивање садног материјала.

Поглављем XIII. уређује се контрола увоза семена и садног материјала.

Члан 74. дефинише процедуру и контролу при увозу семена и садног материјала.

Поглављем XIV. уређује се прикупљање, коришћење и размена података.

Чланом 75. дефинисано је прикупљање података, чланом 76. размена података, а чланом 77. повезивање свих укључених у ову област у јединствени информациони систем.

Члан 78. дефинише међународну размену података.

Поглављем XI. уређује се надзор.

Чланом 79. прописано је да надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство преко фитосанитарног инспектора. Такође, прописани су услови које мора да испуњава фитосанитарни инспектор.

Чланом 80. прописано је да привредно друштво односно друго правно лице и предузетник дужно је да омогући фитосанитарном инспектору вршење надзора и да му без одлагања стави на увид и располагање потребну документацију и друге доказе, као и да се изјасни о чињеницама које су од значаја за вршење надзора.

Чланом 81. прописана су права и дужности фитосанитарног инспектора, а чланом 82. мере које налаже фитосанитарни инспектор.

Чланом 83. прописано је право на жалбу на решење фитосанитарног инспектора.

Чланом 84. прописани су трошкови приликом одузимања, чувања и уништавања семена и садног материјала, а чланом 85. трошкови испитивања и утврђивања квалитета инспекцијских узорака семена и садног материјала.

Поглављем XVI. уређују се казнене одредбе.

Чланом 86. прописана је казна за привредни преступ, чланом 87. заштитна мера, чланом 88. прекршај привредног друштва односно другог правног лица, чланом 89. казне за прекршај предузетника и чланом 90. казне за прекршај физичког лица.

Поглављем XVI. уређују се прелазне и завршне одредбе.

IV. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

Трошкове званичне контроле производње семена из члана 24. и трошкови званичне контроле и надзора над контролом производње садног материјала из члана 63. овог закона су довољни за вршење званичне контроле производње семена и садног материјала, а њихова висина се одређује одлуком Владе.

Трошкови издавања етикета за семе из члана 41. и трошкови штампања и издавања етикета за садни материјал из члана 63. су довољни за штампање етикета, а њихова висина се одређује одлуком Владе.

Трошкови за вршење постконтролних испитивања семена и садног материјала из члана 49. и члана 73. обезбедиће се буџетом Републике Србије.

Трошкови испитивања инспекцијских узорака из члана 85. овог закона обезбедиће се буџетом Републике Србије.

Сви наведени трошкови из овог закона постојали су и у постојећим законима, али исти нису били тачно и прецизно дефинисани.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА

1) Који проблем се решава законом?

Област семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља тренутно је регулисана Законом о семену („Службени гласник РС”, број 45/05), Законом о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, број 18/05), Законом о семену и садном материјалу пољопривредног биља („Службени гласник РС”, број 54/93) и Законом о шумском репродукционом материјалу („Службени гласник РС”, број 135/04). Основни проблем постојеће законске регулативе је то што су поједине биљне врсте истовремено, у зависности од начина умножавања и намене репродукционог материјала, предмет више закона, а неке биљне врсте нису уопште или су само делимично обухваћене. Доношењем овог закона, област семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља била би обједињена и у потпуности уређена једним законом који би дефинисао процес производње, контроле производње, дораде, квалитета, промета и увоза семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља.

Усвајање Закона о здрављу биља и Закона о заштити права оплемењивача намеће потребу да се постојећи законски оквир у области семена и садног материјала усклади са поменутиим законима.

Здравствено стање семена и садног материјала није било регулисано постојећим законима из ове области. Овај аспект производње семена и садног материјала уређивао је Закон о заштити биља, који је доношењем Закона о здрављу биља стављен ван снаге. Закон о здрављу биља, као и Директива ЕУ 2000/29 са којом је усклађен, регулише само део штетних организама („карантински штетне организме“), а такозвани штетни организми који утичу на квалитет семена и садног материјала нису обухваћени. Нацрт закона о семену и садном материјалу пољопривредног и украсног биља даје правни оквир за доношење подзаконских аката који ће обухватити и остале штетне организме као део квалитета семена и садног материјала, што тренутно важећим прописима у овој области не би било могуће.

Новим законом и подзаконским актима који ће се донети на основу њега, решиће се бројни проблеми постојећих прописа у овој области.

Категорије семена и садног материјала нису биле у потпуности дефинисане на начин како је то уређено у већини европских земаља што је често представљало проблем при извозу.

Уводи се обавеза лицензирања лица која врше контролу производње семена, програми обука лица која врше контролу производње семена и садног материјала, што ће допринети уједначенијој и квалитетнијој контроли и побољшању квалитета семена и садног материјала.

Законом о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља није уопште решено питање контроле производње са аспекта утврђивања припадности и чистоти сорте. Овим законом предвиђено да контрола производње обухвата и утврђивање припадности сорти, као и друге аспекте квалитета.

У време када су доношени тренутно важећи закони, норме квалитета семена и садног материјала нису могле бити регулисане прописима из ове области, већ пратећим прописима донетим на основу Закона о стандардизацији што је било у надлежности другог министарства. Ти прописи су у многоме превазиђени па постоји потреба да се они другачије дефинишу. Овим законом се решава и тај проблем.

2) Који циљеви треба да се постигну доношењем закона?

Овим законом уређује се производња, контрола производње, дорада, утврђивање квалитета, паковање, обележавање, промет, увоз и постконтролно испитивање семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља, чиме се стварају услови за унапређење семенарства и расадничке производње а самим тим и унапређење пољопривредне производње.

Циљеви који треба да се постигну доношењем закона су:

- стварање услова за превазилажење мањкавости важећих законских решења;
- да област семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља буде обједињена у једну целину и у потпуности прецизно и јасно дефинисана;
- усаглашавање са европским директивама које регулишу ову област;
- стварања услова за производњу квалитетног семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља;
- побољшавање квалитета контроле у свим фазама, од процеса производње до стављања у промет семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља;

- обезбеђивање различитог нивоа контроле производње семена и садног материјала у зависности од значаја биљних врста за пољопривредну производњу;
- стварање услова за повећање извозног потенцијала семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља.

3) Да ли су разматране друге могућности за решавање проблема?

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде разматрало је могућност задржавања постојеће законске регулативе, као и могућност њене корекције кроз измене и допуне важећих закона и подзаконских аката из области семена и садног материјала. Министарство је дошло до закључка да је најбоље да се са аспекта ефикасности, усаглашености, делотворности и једноставности ова област регулише једним законом, из разлога што је ова област на овакав начин регулисана и у већини земљама у окружењу, као и у Европској унији.

4) Зашто је доношење закона најбоље решење датог проблема?

Доношење овог закона је најбоље решење датог проблема зато што се једним законом обједињују активности из области семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља. Тиме ће се исправити недостатци који постоје у важећим законима који уређују област семена и садног материјала.

Уместо три постојећа регистра (Регистар произвођача садног материјала воћака, винове лозе и хмеља, Регистар произвођача семена и Регистар дорађивача семена) успоставља се један јединствени регистар - Регистар произвођача, дорађивача, прометника и увозника семена и садног материјала и који ће се повезати са другим сродним регистрима које води Министарство. На овај начин постиже се већа ефикасност рада, лакша обрада података, као и доступност тим подацима, а тиме је олакшан упис субјеката у Регистар.

У постојеће регистре тренутно је уписано преко 2200 привредних субјеката и то:

- 1) у Регистар произвођача садног материјала воћака, винове лозе и хмеља – 478;
- 2) у Регистар произвођача семена – 1650;
- 3) у Регистар дорађивача семена – 140.

Подаци из постојећих регистра преузеће се у јединствени Регистар произвођача, дорађивача, прометника и увозника семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља..

Овим законом омогућава се да се на једноставан и ефикасан начин усагласе домаће регулативе из области семена и садног материјала са директивама Европске уније кроз доношење подзаконских актата.

5) На кога ће и како утицати решења предложена у закону?

Решења предложена у закону ће позитивно утицати на:

- све пољопривредне произвођаче, јер ће се доношењем закона омогућити производња квалитеног семена и садног материјала пољопривредног и украсног

биља, односно боља контрола свих фаза процеса производње, повећање економичности биљне производње, повећање конкурентности домаћих производа на светском тржишту, као и повећање бруто националног дохода,

- државу у целини, у смислу обавезе регулисања законске регулативе ради усаглашавања са регулативом Европске уније.

- 6) Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима?

Примена овог закона неће изазвати нове значајне трошкове грађанима, привреди, посебно малим и средњим предузећима, јер трошкови који проистичу из овог закона у највећем делу већ постоје и у важећим законима.

Овим законом предвиђени су трошкови за списе и радње у управном поступку у смислу Закона о републичким административним таксама (упис у регистар, пријава производње, издавање уверења о признавању семенског усева и сертификата о производњи садног материјала), као и накнаде за трошкове контроле производње и штампање етикета чију висину утврђује Влада.

Важећим законима прописано је плаћање:

- републичке административне таксе за уписе у регистре, пријаву производње, издавање уверења о признавању семенског усева, сертификата о производњи садног материјала, уверења о чистоти сорте и решења о уматичењу, у износима предвиђеним Законом о републичким административним таксама.

- трошкова стручне контроле производње семена и садног материјала ружа и здравствене контроле производње семена и садног материјала воћака, винове лозе, хмеља, ружа и украсног дрвенастог и жбунастог биља. Висина трошкова зависи од биљне врсте, обима производње и одређује се према површини усева или засада или према количини материјала који се контролише.

У наредном периоду поменути трошкови се могу мењати у смислу промене реалних трошкова и усклађивања са стопом раста цена на мало.

- 7) Да ли позитивни ефекти закона оправдавају трошкове његове примене?

Решења предложена овим законом обезбеђују, дугорочно посматрано, позитивне ефекте који превазилазе трошкове примене закона.

Позитивни ефекти примене закона огледају се у побољшању квалитета семена и садног материјала чиме се доприноси унапређењу савремене биљне производње, а што се позитивно одражава и на друштво у целини. Побољшање квалитета подразумева примену нових технологија и високох стандарда производње. Ово омогућава економичност производње, повећање конкурентности производа на домаћем и светском тржишту, као и повећање извозног потенцијала Републике Србије.

- 8) Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Доношење овог закона не угрожава постојеће институције, већ се стварају услови за појаву нових привредних субјеката на тржишту. Стимулисање појаве нових привредних субјеката произилази из законских решења која предвиђају да се производњом, дорадом, прометом и увозом семена и садног материјала могу бавити само привредна друштва односно друга правна лица и предузетници регистровани у Агенцији за привредне регистре или у друге одговарајуће регистре, као и да све послове по овлашћењу из овог закона могу да врше привредна друштва односно друга правна лица која испуњавају прописане услове.

То све има утицај на повећање тржишне конкуренције.

- 9) Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону?

Нацрт закона сачинили су представници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - Управе за заштиту биља.

На досадашње радне верзије Нацрта закона о семену заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове.

На 44 саветовању агронома на Златибору, које је одржано у јануару 2010. године презентована је радна верзија овог закона.

- 10) Које ће мере током примене закона бити предузете да би се остварили циљеви доношења акта?

Приликом примене закона спроводиће се мере прописане овим законом и подзаконским актима уз успостављање институционалне и административне процедуре за ефикасно обављање свих послова.

Такође, мора се комплетирати законска регулатива из области семена и садног материјала доношењем подзаконских аката за његову имплементацију, у року од две године од дана ступања на снагу закона.

Овим законом омогућиће се обука и усавршавање свих учесника у процесу производње, као и контроле производње семена и садног материјала пољопривредног и украсног биља. Такође, наставља се са обукама запослених у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде кроз међународне пројекте.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде ће успоставити информациони систем у овој области и повезаће га са другим информационим системима, тако да ће се обезбедити ажурно вођење и размена података у складу са овим законом. Приступ информационом систему морају да имају и све овлашћене организације, за територију своје надлежности. Ово подразумева и додатну обуку и специјализацију кадрова, као и хардверско и софтверско опремање.

VI. СТУПАЊЕ НА СНАГУ ЗАКОНА

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

**ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ НАЦРТА ПРОПИСА СА
ACQUIS COMMUNAUTAIRE – OM**

Орган управе – обрађивач прописа:

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

Назив предлога прописа:

Нацрт закона о семену и садном материјалу пољопривредног и украсног биља

Усклађеност предлога прописа са *acquis communautaire*-om:

1. Директива Савета 66/402/ЕЕЦ о семену житарица намењеног промету

Council Directive 66/402/EEC on the marketing of cereal seed, last amended by
Commission Directive 2006/55/EC

Делимично усклађен.

2. Директива Савета 66/401/ЕЕЦ о семену крмног биља намењеног промету

Council Directive 66/401/EEC on the marketing of fodder plant seed, last
amended by Commission Directive 2007/72/EC

Делимично усклађен.

3. Директива Савета 2002/54/ЕЦ о семену репе намењеног промету

Council Directive 2002/54/EC on the marketing of beet seed, last amended by
Council Directive 2004/117/EC

Делимично усклађен.

4. Директива Савета 2002/55/ЕЦ о семену поврћа намењеног промету

Council Directive 2002/55/EC on the marketing of vegetable seed, last amended
by Commission Directive 2006/124/EC

Делимично усклађен.

5. Директива Савета 2002/57/ЕЦ о семену уљаних и индустријских култура
намењеног промету

Council Directive 2002/57/EC on the marketing of seed of oil and fibre plants,
last amended by Council Directive 2004/117/EC

Делимично усклађен.

6. Директива Савета 2002/56/ЕЦ о семену кромпира намењеног промету

Council Directive 2002/56/EC on the marketing of seed potatoes, last amended
by Commission Decision 2008/973/EC

Делимично усклађен.

7. Директива Савета 2008/72/ЕЦ о садном материјалу поврћа намењеног
промету

**Council Directive 2008/72/EC on the marketing of vegetable propagating
material, other than seed (Codified version)**

Делимично усклађен.

8. Директива Савета 98/56/ЕЦ о садном материјалу украсног биља намењеног
промету

**Council Directive 98/56/EC on the marketing of propagating material of
ornamental plants**, last amended by Council Directive 2003/61/EC

Делимично усклађен.

9. Директива Савета 68/193/ЕЕЦ о садном материјалу винове лозе намењеног
промету

Council Directive 68/193/EEC on the marketing of material for the vegetative propagation of the vine, last amended by Commission Directive 2005/43/EC

Делимично усклађен.

10. Директива Савета 2008/90/EC о садном материјалу воћака намењеног промету

Council Directive 2008/90/EC of 29 September 2008 on the marketing of fruit plant propagating material and fruit plants intended for fruit production (Recast version)

Делимично усклађен.

Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима:

Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност и рок у којем је предвиђено постизање потпуне усаглашености:

Нацрт закона је начелно усклађен са наведеним Директивама ЕУ. Нацрт закона представља правни основ за доношење подзаконских аката којима ће се обезбедити даље усаглашавање. Потпуна усаглашеност постићиће се пред добијање пуноправног чланства.

Да ли су горе наведени извори права ЕУ преведени на језик који је у службеној употреби у Републици Србији?

Наведени извори права су у највећем делу преведени на језик који је у службеној употреби у Републици Србији, уз напомену да се ради о незваничном преводу. Приликом израде Нацрта закона о семену и садном материјалу пољопривредног и украсног биља коришћени су извори права ишчитавајући ЕУ директиве које су преведене на на хрватски и словеначки језик, као и законску регулативу у овој области Републике Хрватске и Републике Словеније и уз сарадњу њихових стручњака. Израда Нацрта закона вршено је уз свестрану помоћ стручњака из Републике Италије, а све у склопу Твининг пројекта: Јачање институционалних капацитета Управе за заштиту биља, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Такође, приликом израде Нацрта закона коришћена су знања и искуства домаћих стручњака из области семенарства.

МИНИСТАР

Др Саша Драгин